

rijksuniversiteit
 groningen

ZELFREDZAAMHEID EN WELZIJN ONDER INWONERS VAN GRONINGEN

De rol van studenten hulp in het bevorderen
van zelfredzaamheid en welzijn onder
inwoners van Groningen.

Naam: Anno Smit

Studentnummer: S4178270

E-Mail: a.smit.17@student.rug.nl

Interne begeleider: L. Laninga-Wijnen

Referent: M. van der Wal

Externe begeleider: A. Kraanen

Datum: januari 2023

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Zelfredzaamheid en welzijn onder inwoners van Groningen'. Deze scriptie is uitgevoerd bij Wijk Inzet door Jongeren en Studenten (WIJS) vanuit de Rijksuniversiteit Groningen. Tijdens de master medische sociologie was ik al geïnteresseerd in dit onderwerp, want waarom komen bepaalde groepen mensen in bepaalde moeilijkheden, zoals de toeslagenaffaire, en anderen niet. Toen WIJS dit onderwerp als onderzoek aanbood, was ik gelijk enthousiast. Op de werkvloer heb ik meegekregen met wat voor complexe vraagstukken mensen te maken krijgen en waarom zij dit niet zelfstandig aan kunnen pakken. De afwisselende vraagstukken en diversiteit aan bewoners van Groningen hebben mij goed inzicht gegeven welke groepen mensen in de stad Groningen met elkaar leven en tegen welke moeilijkheden zij in de Nederlandse maatschappij aanlopen. Helaas was de tijd bij WIJS kort. Ik had graag nog langer mee willen lopen bij WIJS om meer te weten te komen over de moeilijkheden die inwoners ervaren en ik had daarnaast graag meer tijd tussen beide meetmomenten gehad, om een mogelijk betrouwbaarder effect tussen deze twee momenten te meten. Mijn scriptie had ik niet goed uit kunnen voeren zonder een aantal mensen. Bij deze wil ik hen bedanken. Allereerst wil ik natuurlijk de bezoekers van WIJS bedanken. Zonder deze inwoners had ik geen onderzoek kunnen doen. Zij namen de tijd om mijn enquêtes in te vullen. Dit zorgde ook vaak voor interessante gesprekken. De studenten en begeleiders van WIJS wil ik bedanken voor alle hulp bij het enquêteren en de gezellige en leerzame WIJS-tijd, met betrekking tot mijn scriptie maar ook andere projecten vanuit WIJS. In het bijzonder wil ik Anne Kraanen bedanken. Zij heeft mij als externe begeleider vanuit WIJS op weg geholpen met het onderwerp zelfredzaamheid en welzijn en tijdens de scriptieperiode goed begeleid. Ook wil ik mijn begeleider vanuit de Rijksuniversiteit Groningen, Lydia Laninga-Wijnen, bedanken. Zij heeft mij gedurende de stage- en scriptieperiode erg goed geholpen en voorzien van erg nuttige feedback. Ook wil ik de referent van mijn scriptie Marieke van der Wal danken voor de nuttige feedback en het nakijken van mijn scriptie.

Samenvatting

De Nederlandse participatiesamenleving vraagt van de bevolking dat zij initiatief neemt en een participerende rol aanneemt. Zelfredzaamheid is hierbij een belangrijke competentie. Toch beschikt niet iedereen over de geschikte competenties om de juiste keuzes te maken. Niet iedereen is even zelfredzaam. Wijk Inzet door Jongeren en Studenten (WIJS) houdt zich bezig met het bevorderen van de zelfredzaamheid en welzijn van de Groninger bevolking. Studenten van verschillende opleidingen en niveaus helpen hierbij door de inwoners te ondersteunen bij een verscheidenheid aan vraagstukken. In dit onderzoek is bij de bezoekers van WIJS nagegaan in welke mate er sprake is van een groei in zelfredzaamheid en welzijn. Daarnaast is gekeken of de ervaren tevredenheid over de ontvangen studentenhulp invloed heeft op de eventuele groei van zelfredzaamheid en welzijn. Gedurende een periode van twee maanden zijn bij WIJS-bezoekers enquêtes afgenomen (N=50). Deze enquête bestond uit een voor- en nameting om het verschil in zelfredzaamheid en welzijn te meten. Middels herhaalde metingen ANOVA kon geanalyseerd worden of er sprake was van groei van zelfredzaamheid en welzijn tussen de twee meetmomenten. Daarnaast kon met behulp van hiërarchische lineaire regressies worden nagegaan of dit relatieve verschil werd veroorzaakt door de tevredenheid van de ervaren hulp van de studenten van WIJS. Uit dit onderzoek is gebleken dat de bezoekers van WIJS in de periode dat zij zijn geholpen door studenten een lichte groei van zelfredzaamheid ervaren. Hoewel bezoekers erg tevreden zijn over de verkregen studentenhulp bij WIJS, is de mate van tevredenheid niet van invloed op het verband tussen de twee meetmomenten van zelfredzaamheid. Er is geen groei in welzijn gemeten tussen de twee tijdstippen. Mogelijkerwijs was de tijd tussen de twee metingen niet lang genoeg om eventuele groei in welzijn te ervaren. Dit onderzoek laat zien dat ondanks de verwachting van zelfredzaamheid van de burgers door de Nederlandse overheid, niet iedereen even zelfredzaam is. Tegelijk laat dit onderzoek zien dat er winst valt te behalen in de (ervaren) zelfredzaamheid van inwoners.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	3
1. Inleiding	6
2. Theoretisch kader	8
2.1 De rol van WIJS in het vergroten van zelfredzaamheid onder inwoners van Groningen	8
2.2 De rol van WIJS in het vergroten van welzijn onder inwoners van Groningen.....	9
2.3 De modererende rol van tevredenheid over ervaren hulp	11
2.4 Controlevariabelen	12
2.5 Huidige studie	13
3. Methoden	15
3.1 Deelnemers aan het onderzoek	15
3.2 Onderzoeksdesign en procedure.....	16
3.3 Operationalisaties afhankelijke- en onafhankelijke variabelen.....	16
3.3.1 Zelfredzaamheid T1 en T2.....	16
3.3.2 Tevredenheid van de ervaren hulp	17
3.3.3 Welzijn	18
3.4 Operationalisaties controlevariabelen.....	19
3.4.1 Sociale Contacten	19
3.4.2 Opleiding.....	19
3.4.3 Leeftijd, Nationaliteit, Arbeid en Uitkering.....	19
3.6 Analyseplan	20
4. Resultaten	22
4.1 Descriptieve statistiek.....	22
4.2 Bivariate statistiek	22
4.3 Assumpties.....	25
4.4 Repeated measures zelfredzaamheid	26
4.5 Mutivariate analyse zelfredzaamheid	27
4.6 Repeated measures welzijn	32
4.7 Mutivariate analyses welzijn	32
4.8 Sensitiviteitsanalyse uitbijters	32
4.9 Sensitiviteitsanalyse verschilscore zelfredzaamheid.....	33
5. Conclusie en discussie	34
5.1 Zelfredzaamheid	34
5.2 Welzijn	35
5.3 Conclusie, sterke kanten, en limitaties.....	36
5.4 Praktische implicaties en vervolgonderzoek	37

6. Literatuurlijst	39
7. Bijlagen	44
7.1 <i>Enquête meetmoment 1</i>	44
7.2 <i>Enquête meetmoment 2</i>	48
7.3 <i>Brief voor studenten</i>	52
7.4 <i>Instructiepraatje studenten</i>	53
7.5 <i>Operationalisering variabelen</i>	54
7.5.1 <i>Zelfredzaamheid T1 en T2</i>	54
7.5.2 <i>Welzijn T1 en T2</i>	63
7.5.3 <i>Tevredenheid van de ervaren hulp</i>	65
7.5.4 <i>Controlevariabele sociale contacten</i>	71
7.5.5 <i>Controlevariabele opleiding</i>	72
7.5.6 <i>Controlevariabele leeftijd</i>	73
7.5.7 <i>Controlevariabele nationaliteit</i>	74
7.5.8 <i>Controlevariabele geslacht</i>	75
7.5.9 <i>Controlevariabele arbeid</i>	76
7.5.10 <i>Controlevariabele uitkering</i>	77
7.5.11 <i>Interactievariabele zelfredzaamheid * tevredenheid van de ervaren hulp</i>	77
7.6 <i>Analyseresultaten</i>	78
7.6.1 <i>Descriptieve statistieken</i>	78
7.6.2 <i>Bivariate statistieken</i>	79
7.6.3 <i>Assumpties</i>	87
7.6.4 <i>Repeated measures</i>	94
7.6.5 <i>Uitwerking effectgrootten</i>	96
7.6.6 <i>Regressieanalyse zelfredzaamheid</i>	96
7.6.7 <i>Uitwerking interactieterm regressieanalyse zelfredzaamheid</i>	101
7.7 <i>Sensitiviteitsanalyses</i>	102
7.7.1 <i>sensitiviteitsanalyse uitbijters</i>	102
7.7.2 <i>Sensitiviteitsanalyse verschilscore zelfredzaamheid</i>	106

1. Inleiding

De koning heeft in de troonrede van 2013 de term participatiesamenleving geïntroduceerd. Gaandeweg is Nederland overgegaan van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving of doe-democratie: een samenleving waarin iedereen *zoveel mogelijk* meedoet (Ministerie van Algemene Zaken, 2019). Deze participatiesamenleving vraagt oplettendheid op essentiële onderdelen van het leven; de eisen die worden gesteld aan burgers omtrent zelfredzaamheid zijn hoog (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2017). Van de Nederlandse bevolking wordt verwacht dat zij een actieve participerende rol aannemen en initiatief tonen wanneer zij iets willen bewerkstelligen. Een belangrijke competentie horend bij de participatiesamenleving is zelfredzaamheid. Van mensen wordt verwacht dat zij zoveel mogelijk zelf regelen, met zo weinig mogelijk hulp van de overheid. De term zelfredzaamheid is erg breed en heeft betrekking op verscheidene domeinen, zoals op financieel, sociaal en werk- en opleidingsgebied (Mijn positieve gezondheid en de Zelfredzaamheid-Matrix, 2021). De mate waarin iemand zelfredzaam is, kan variëren tussen deze domeinen. Zo kan een persoon op sociaal gebied zelfredzaam zijn, terwijl het financiële gebied lastig wordt gevonden. Wat blijkt is dat niet iedereen over dezelfde vaardigheden beschikt om de juiste keuzes te maken (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2017). Op maatschappelijk niveau kunnen onderlinge verschillen in zelfredzaamheid leiden tot onderlinge verschillen in welzijn en sociaaleconomische status. Ook in de stad Groningen bestaan grote verschillen in sociaaleconomische status tussen groepen en wijken (Gemeente Groningen, 2017), wat het welzijnsniveau van mensen negatief beïnvloedt.

Een Groningse organisatie die zich bezighoudt met het bevorderen van zelfredzaamheid is Wijk Inzet door Jongeren en Studenten (WIJS). Inwoners van Groningen kunnen met al hun vragen terecht bij WIJS. De missie van WIJS is het verbinden van studenten met overige bewoners van Groningen. Eén van de doelen van WIJS is het versterken van de zelfredzaamheid en het verhogen van welzijn van inwoners van Groningen met behulp van de expertise van studenten van verschillende opleidingen en niveaus (Wijk Inzet door Jongeren en Studenten, 2021). Voor de inwoners is het belangrijk zelfredzaam te zijn en zich goed te voelen. Voor WIJS is het belangrijk om de bewoners hierbij te helpen en studenten te laten leren van de samenleving. Studenten bij WIJS doen dit door de basishouding van WIJS eigen te maken. Hierin laten zij onder andere de regie bij de inwoner, zijn zij gastvrij, nemen de tijd

en controleren of de inwoner het vraagstuk in het vervolg zelf op kan pakken. Het huidige onderzoek gaat daarom na in hoeverre de inwoners van Groningen die bij WIJS komen met een vraagstuk een groei doormaken in zelfredzaamheid en welzijn, en of de mate van groei in deze aspecten afhangt van de tevredenheid waarin de basishouding bij studenten van WIJS werd aangemeten.

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zullen mogelijk theoretische verklaringen worden gegeven voor het al dan niet ervaren van meer zelfredzaamheid en welzijn van inwoners van Groningen die bij WIJS met een vraagstuk zijn geholpen door studenten. Deze verklaringen zullen worden aangevuld met empirie, welke zullen leiden tot hypothesen. Als laatste zullen kort de controlevariabelen en hun mogelijke rol in zelfredzaamheid en welzijn worden beschreven.

2.1 De rol van WIJS in het vergroten van zelfredzaamheid onder inwoners van Groningen

WIJS beoogt de zelfredzaamheid van inwoners van Groningen te vergroten. Een eerste mogelijke theoretische reden waarom de zelfredzaamheid van bewoners omtrent een vraagstuk vergroot zal worden bij WIJS, is door *uitbreiding van informatie* die zij vanuit WIJS ontvangen. De bandentheorie van Granovetter stelt dat in het eigen netwerk, bijvoorbeeld vrienden en familie (sterke banden) vaak dezelfde informatie rondgaat omdat de leden van dit netwerk hetzelfde weten en hetzelfde doen (Granovetter, 1977). Buiten dit eigen netwerk bevindt zich nieuwe informatie, binnen *zwakkere banden*, zoals kennissen en collega's. Door bruggen te slaan met deze zwakke banden, wordt het kapitaal van mensen vergroot (Putnam, 2001). Door de koppeling tussen studenten van verschillende niveaus en verschillende opleidingen en inwoners, vindt een wisselwerking van nieuwe informatie plaats. Inwoners leren hierdoor van studenten over hun vraagstuk, wat hun zelfredzaamheid bevordert. In lijn met deze theorie werd in voorgaand cross-sectioneel empirisch werk aangetoond dat mensen (17-75 jaar) in Rusland met meerdere 'zwakke banden' een grotere kans hadden om werk te vinden (Yakubovich, 2005). Een ander cross-sectioneel empirisch onderzoek van Sabatini (2006) laat zien dat zwakke banden bij mensen uit Italië hielpen bij het slaan van bruggen tussen gemeenschappen. Deze zwakke banden waren bevorderlijk voor de uitwisseling van kennis, het verspreiden van vertrouwen en was goed voor de ontwikkeling.

Een tweede theoretische reden waarom WIJS de zelfredzaamheid van bewoners kan vergroten is dat de hulp op een coachende manier wordt aangeboden. Door op een coachende manier hulp te bieden, worden mensen in hun eigen kracht gezet. Een coachende manier van hulp bieden, activeert mensen om zelf actie te ondernemen waardoor autonomie wordt bevorderd (Rocchi et al., 2013); sleutelconcepten voor het bevorderen van de zelfredzaamheid en volgens de zelf-determineringstheorie een van de behoeften van de mens

(Wichmann, 2011). Inwoners hebben hierdoor volgens de social learning theory een meer interne locus of control. Dit wil zeggen dat zij geloven meer controle te hebben over de eigen vraagstukken, waardoor zij eerder geneigd zijn zelf verantwoording te nemen en problemen op te lossen (Rotter, 1966). Het coachende element binnen de gegeven hulp van WIJS kan doorslaggevend zijn voor de effectiviteit van die hulp. Zo komt uit de literatuur naar voren dat andere vormen van hulp, zoals directieve hulp, averechtse effecten zouden kunnen hebben. Dit omdat deze vorm van hulp de afhankelijkheid van de ontvanger versterkt. Volgens de social learning theory van Rotter (1966) hebben mensen een externe locus of control wanneer zij afhankelijk worden gemaakt. Zij zullen hierdoor minder controle over de vraagstukken ervaren. De coachende manier van hulp die geboden wordt vanuit WIJS kan dan ook de tweede reden zijn waardoor mensen een groei in zelfredzaamheid ervaren.

In lijn met deze theorie laat een longitudinaal onderzoek uit 2017 van Heijnders en Meijs (2017) zien wat het effect van coaching op een kwetsbare doelgroep is (48-91 jaar). Nadat zij een traject van coaching hadden gevolgd, ervoeren zij een verbeterde zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en eigen kracht. Een ander longitudinaal onderzoek van Rutten en anderen (2014) laat de invloed van coaching in veranderen van levensstijl op volwassenen (gemiddelde leeftijd 55,3 jaar) zien. Hieruit bleek dat vier maanden na coaching sessies de motivatie van de respondenten was veranderd van gecontroleerde motivatie (voortkomend uit interne of externe druk) naar autonome motivatie om de levensstijl te veranderen. Deze theorie en onderzoeken laten zien dat zwakke banden bijdragen aan het zelfredzamer worden van mensen. De band die mensen met studenten vanuit WIJS aangaan kan worden gezien als een “zwakke band”. Daarnaast blijkt dat hulp op een coachende manier kan bijdragen aan de autonomie van mensen, waardoor zij meer zelfredzaam worden. Hier kan de volgende hypothese uit worden afgeleid: *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer zelfredzaamheid na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject.*

2.2 De rol van WIJS in het vergroten van welzijn onder inwoners van Groningen

Er kan verwacht worden dat inwoners meer welzijn ervaren nadat zij bij WIJS zijn geweest. Dit kan worden verklaard aan de hand van de Sociale Productie Functie Theorie (Lindenberg, 1996). Deze theorie is hiërarchisch van structuur, waarvan de top algehele welzijn is. Vanzelfsprekend is het streven dat het algehele welzijn zo hoog mogelijk is. De theorie gaat ervan uit dat mensen hun eigen welzijn produceren door fysiek- en sociaal welzijn zo optimaal

mogelijk te krijgen. Voor de realisatie van fysiek- en sociaal welzijn zijn het behalen van de universele doelen *comfort, stimulatie, affectie, de bevestiging dat men het goede doet en status* van belang (Ormel et al., 1999). Hoe hoger het niveau in de hiërarchie, hoe minder substitutie mogelijk is; voor het behalen van algehele welzijn is zowel fysiek- als sociaal welzijn noodzakelijk. Lager in de hiërarchie is er in minder beperkte mate sprake van substitueerbaarheid. Neemt bijvoorbeeld de realisatie van gedragsbevestiging af, dan kan er worden toegelegd op de realisatie van status en omgekeerd, afhankelijk van de kosten en baten van dit andere doel. De manier waarop deze doelen worden gerealiseerd is individu-afhankelijk door het verschil in hulpbronnen die zij hebben (zoals fysieke en mentale activiteiten voor het behalen van het universele doel stimulatie) en de omstandigheden waarin individuen zich bevinden. Om hulpbronnen toe te passen en te vervangen wanneer noodzakelijk, zijn de zelfmanagementvaardigheden *initiatief nemen, investeren in de toekomst, geloven in eigen kunnen, positief naar de toekomst, zorgen voor variëteit en zorgen voor multifunctionele relaties* van belang (Steверink, 2019). Inwoners die bij WIJS komen, laten- doordat zij met hun vraagstuk bij de studenten van WIJS komen- zien zelfmanagementvaardigheden toe te passen. Zij nemen initiatief om met hun hulpvraag naar de studenten van WIJS te gaan en nemen hierbij een stap voor de opbouw van multifunctionele relaties. Studenten bij WIJS ondersteunen inwoners bij het realiseren van bovenstaande universele doelen. Zo worden bij WIJS inwoners mentaal gestimuleerd om met het vraagstuk bezig te gaan en dit in het vervolg zelfstandig aan te pakken (stimulatie). Deze stimulatie zorgt voor geïdentificeerde motivatie; de inwoners krijgen inzicht waarom het zinvol is het vraagstuk aan te pakken, in het vervolg mogelijk zelfstandig. Ook kunnen inwoners worden voorzien in de bevestiging dat het goede wordt gedaan, of dat ze het goede gaan doen en op de goede weg zijn (bevestiging). Daarnaast is bij WIJS de relatie tussen inwoner en student belangrijk, belangrijker dan koste wat het kost het vraagstuk oplossen. Er wordt gewerkt aan een informele relatie (affectie). Tezamen zullen deze vervulde universele doelen bijdragen aan een groei in fysiek- en sociaal welzijn en overkoepelend algehele welzijn.

In lijn met deze theorie laat een Nederlands cross-sectioneel empirisch onderzoek bestaande uit een combinatie van 5 datasets (18-65, 18-90, 18-94, 68-100 en 52-80 jaar) - waaronder het LifeLines-onderzoek- zien dat affectie een sterke positieve samenhang heeft met welzijn (Steверink et al., 2019). Daaropvolgend laat het cross-sectioneel onderzoek van Milyavskaya en Koestner (2011) zien dat het voorzien worden in behoeften bevorderlijk is

voor welzijn bij volwassenen (18-71 jaar). Motivatie van de respondenten bleek een positieve invloed te hebben op dit effect. Op basis van deze empirie kan worden verwacht dat wanneer inwoners worden voorzien in de basisbehoeften, zij meer welzijn zullen ervaren nadat zij bij WIJS zijn geweest. Deze theorie en onderzoeken tonen aan dat het vervullen van basisbehoeften bij WIJS gunstig is voor het welzijnsniveau van de inwoners. Hieruit kan de volgende hypothese worden afgeleid: *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer welzijn na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject.*

2.3 De modererende rol van tevredenheid over ervaren hulp

Behalve een algemene groei in zelfredzaamheid en welzijn, kan er sprake zijn van verschillen tussen individuen in de mate waarin zij groeien in deze aspecten. Een factor waarin individuen van elkaar kunnen verschillen is de mate van tevredenheid die zij hebben over de ervaren hulp, en deze tevredenheid kan voorspellend zijn voor hun relatieve groei in zelfredzaamheid en welzijn. Met name de tevredenheid over de basishouding van studenten van WIJS kan een bepalende factor zijn. Verwacht kan worden dat wanneer inwoners van Groningen meer tevreden zijn over hun traject bij WIJS door de hulp van studenten, zij relatief meer groei in zelfredzaamheid en welzijn ervaren dan inwoners die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.

Studenten van WIJS krijgen een training om zich de volgende basishouding eigen te maken: tijd voor de inwoner nemen, de inwoner regie over eigen vraagstuk laten houden, gastvrij zijn, op een informele manier helpen, interesse tonen, het gesprek belangrijker laten zijn dan de oplossing, samenwerking zoeken, inwoner meenemen in het zoeken naar oplossingen, inwoners vragen of zij hebben geleerd van de hulp, vragen of hij/zij iets van de inwoner kan leren en de inwoner met een positief gevoel laten vertrekken (Wijk Inzet door Jongeren en Studenten, 2021). Deze basishouding benadrukt een coachende houding van de studenten en autonomie van inwoners. Door als student in te leven in de inwoner, te luisteren en open vragen te stellen betreffende het vraagstuk, wordt het bewustzijn over het vraagstuk van de inwoner vergroot en worden inwoners gestimuleerd om zelf tot een doel te komen door eigen capaciteit en mogelijkheden te vergroten (Kay, 2015). Daarnaast zorgt de coachende hulp van studenten voor het vergroten van (sociaal) kapitaal van de inwoners, wat het welzijnseffect van de inwoners bevordert (Tuominen & Haanpää, 2021).

Studenten kunnen van elkaar verschillen in de mate waarin zij de coachende houding daadwerkelijk durven en kunnen aannemen. Bovendien kunnen bewoners verschillen in perceptie of deze vorm van studentenhulp bij hen past en ze er tevreden over zijn. Verwacht kan worden dat wanneer inwoners van Groningen meer tevreden zijn over hun traject bij WIJS door deze hulp van de studenten, zij relatief meer groei in zelfredzaamheid en welzijn ervaren dan inwoners die minder tevreden zijn over de hulp van studenten. Hieruit kunnen de volgende hypothesen worden afgeleid: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten en*
Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in welzijn dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.

2.4 Controlevariabelen

Sociale contacten zorgen voor uitbreiding van sociaal kapitaal (Putnam, 2001), wat mensen helpt om verder te komen en de zelfredzaamheid te vergroten. Daarnaast hebben sociale contacten een directe invloed op welzijn van mensen, waarbij een gebrek aan sociale contacten over het algemeen leidt tot een vermindering van het ervaren welzijn (Steverink, 2016). Er kan daarom verwacht worden dat inwoners met veel sociale contacten meer zelfredzaamheid en welzijn ervaren.

Mensen die hogere niveaus van opleiding hebben genoten, hebben vaker een hogere sociaaleconomische status (Pinquart & Sörensen, 2000). Er kan worden verwacht dat dit zorgt voor een hogere mate van ervaren welzijn (Sainz et al., 2020). Daarnaast kan verwacht worden dat mensen die een hoger niveau van opleiding hebben gevolgd en meer jaren studie hebben gevolgd, over het algemeen meer kennis hebben opgedaan, waardoor zij wellicht meer zelfredzaam zijn.

Vanuit traditioneel opzicht zorgde vroeger de man voor het gezin door arbeid te verrichten en zorgde de vrouw voor het huishouden. Nog steeds geven jongeren de voorkeur aan een traditioneel rol van mannen en vrouwen in de samenleving (Het Centraal Bureau voor de Statistiek, 2016). Op deze manier doen mannen meer sociale contacten op de werkvloer op. Deze contacten zijn zowel bevorderlijk voor zelfredzaamheid als voor welzijn. Vrouwen

zijn in deze traditionele rollenverdeling meer afhankelijk van hun man en minder autonoom. Mannen zullen daarom wellicht meer zelfredzaamheid en welzijn ervaren dan vrouwen.

Mensen met een hogere leeftijd ervaren mogelijk minder sociale verbondenheid dan jongere mensen, wat een negatieve invloed heeft op welzijn van mensen (Cornwell & Laumann, 2015). Daarnaast ervaren zij mogelijk minder zelfredzaamheid omdat zij minder kennis van de huidige technologie hebben (Roupa et al., 2010), tegenwoordig van belang (bijvoorbeeld voor bankzaken) om zelfredzaam te zijn.

Mensen die niet van origine uit Nederland komen, hebben wellicht moeite met de Nederlandse taal. Hierdoor zullen deze mensen zich mogelijk minder zelfredzaam voelen. Door een taalbarrière kunnen mensen zich minder verbonden voelen met anderen en hebben hierdoor mogelijk minder sociale relaties (Pot et al., 2018), wat van negatieve invloed op het ervaren welzijn kan zijn (Sun et al., 2020).

Mensen die arbeid verrichten, hebben sociale contacten met collega's en klanten. Deze relaties met zwakke banden zorgen mogelijk voor vergroting van het kapitaal van mensen (Putnam, 2001) en vertrouwen en sociale steun wanneer dit nodig is, wat bevorderlijk is voor het welzijn van mensen (Bradbury & Lichtenstein, 2000). Daarnaast zorgt het hebben van arbeid voor een inkomen, waardoor mensen zichzelf kunnen onderhouden en autonomer zijn. Er kan verwacht worden dat inwoners die arbeid verrichten daarom meer zelfredzaamheid en welzijn ervaren.

Inwoners met een uitkering zijn afhankelijk van de overheid en daarom mogelijk minder zelfredzaam. Daarnaast hebben mensen die afhankelijk zijn van een uitkering over het algemeen minder te besteden. Hierdoor is de sociaaleconomische status van deze groep lager, wat van negatieve invloed kan zijn op ervaren welzijn (Adler et al., 2000). Er kan daarom worden verwacht dat inwoners met een uitkering minder welzijn en zelfredzaamheid ervaren dan mensen zonder uitkering.

2.5 Huidige studie

Deze studie gaat na in hoeverre de inwoners van Groningen die bij WIJS komen met een vraagstuk een groei doormaken in zelfredzaamheid en welzijn. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende hypothesen: *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer zelfredzaamheid na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject* en *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer welzijn na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject*.

Daarnaast wordt nagegaan of de mate van groei in deze aspecten afhangt van de tevredenheid waarin de basishouding bij studenten van WIJS werd aangemeten. Dit wordt gedaan met behulp van een moderatie effect en aan de hand van de volgende hypothesen: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten en Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in welzijn dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.*

3. Methoden

3.1 Deelnemers aan het onderzoek

De deelnemers in dit onderzoek waren inwoners van Groningen die met verschillende vraagstukken op twee locaties van WIJS Groningen (de Ruimte in Paddepoel en het Floreshuis in de Korrewegwijk) kwamen. Zij werden geholpen door studenten van verschillende niveaus en opleidingen. Voor dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een gelegenheidssteekproef: alle inwoners die voorhanden waren en die dus bij WIJS kwamen met verschillende vraagstukken, jong of oud, Nederlands of niet-Nederlands, werd gevraagd deel te nemen aan dit onderzoek. Dit gebeurde bij binnenkomst in een van de WIJS locaties. De inwoners konden op vrijwillige basis deelnemen aan het onderzoek. Als gevolg van het coronavirus was bezoek aan WIJS alleen mogelijk op afspraak. Er waren beperkte openingstijden en er mochten minder inwoners in dezelfde ruimte op dezelfde tijd aanwezig zijn. De opkomst bij de locaties was vele malen lager dan voor de coronacrisis het geval was. Hierdoor was er sprake van een schaarste aan respondenten voor het onderzoek. Ondanks de beperkingen hebben 50 inwoners van Groningen deelgenomen aan het onderzoek. Van de inwoners die bij WIJS kwamen, was mogelijk sprake van een verminderde zelfredzaamheid. Daarom was er mogelijk sprake van een kwetsbare doelgroep. Aan alle respondenten werd voorafgaand aan het onderzoek actieve toestemming gevraagd en alle data in het onderzoek werd geanonimiseerd.

Van de bezoekers aan WIJS die aan dit onderzoek deelnamen, bleek 60% man en 40% vrouw te zijn in de leeftijdsrange van 18 tot en met 82 jaar ($M= 52,72$). Van de 50 respondenten kwam het merendeel niet uit Nederland (62%). Driekwart van de respondenten had geen betaalde arbeid (76%) en ongeveer driekwart ontving een uitkering (74%). De grootste groep inwoners die bij WIJS is geweest en deel heeft genomen aan dit onderzoek, kwam uit de Groningse wijk 'West' (56%). Onder deze wijk valt Paddepoel, waar de hoofdvestiging van WIJS gevestigd is (WIJS de Ruimte). De woonwijk van de op een na grootste inwonersgroep was 'Oude wijken'. Van de respondenten in dit onderzoek kwam 26% uit deze wijk. Onder deze wijk valt de korrewegwijk, waarin de WIJS-locatie in het Floreshuis gevestigd is. Daarnaast woonde 6% van de respondenten niet in de stad Groningen.

3.2 Onderzoeksdesign en procedure

De data voor dit onderzoek werden verkregen tussen 10 mei 2021 en 8 juli 2021. Aan inwoners van Groningen die in dit tijdsbestek bij WIJS Groningen kwamen, werd voorafgaand aan de studentenhulp gevraagd of zij wilden deelnemen aan dit onderzoek. Omdat inwoners mogelijk tot een kwetsbare doelgroep behoorden, werden zij op een duidelijke manier voorgelicht hoe het onderzoek eruit zou zien. Dit konden zij nogmaals lezen in het begin van de vragenlijst, waarop de respondenten actief toestemming moesten geven (bijlage 7.1). Deelname was vrijwillig. Ook mochten inwoners te allen tijde stoppen met de voor- of nameting, wanneer zij- om wat voor reden dan ook- niet meer wilden deelnemen. Voor de respondenten bestond het onderzoek uit een voor- en een nameting (bijlage 7.1 en 7.2). De voormeting was op het tijdstip van binnenkomst, nog voordat de studenthulp had plaatsgevonden, in een één- op één gesprek. De nameting was een week na de voormeting en dus nadat de inwoners studentenhulp hadden ontvangen. Deze nameting vond plaats middels telefonisch contact. Omdat telefoongegevens van inwoners nodig waren voor de tweede meting, werd duidelijk uitgelegd dat de gegevens uitsluitend bedoeld waren om in contact te kunnen komen voor de tweede meting en na het verzamelen van de data zouden worden verwijderd. Enquêtes werden voornamelijk afgenomen door de onderzoeker zelf. Daarnaast werden andere studenten van WIJS gevraagd de enquête af te nemen, wanneer de onderzoeker niet op een van de twee locaties aanwezig was. De studenten werden hierover geïnformeerd middels een brief (bijlage 7.3) en een gestandaardiseerd introductiepraatje (bijlage 7.4). De gegevens van de respondenten werden geanonimiseerd. Uitkomsten van de voor- en nameting werden anoniem in het onderzoek gepresenteerd.

3.3 Operationalisaties afhankelijke- en onafhankelijke variabelen

3.3.1 Zelfredzaamheid T1 en T2

In dit onderzoek werd zelfredzaamheid omschreven als het vermogen om op een acceptabel niveau en op een positieve manier op fysieke en mentale gebieden dagelijks te functioneren. Respondenten beantwoordden drie vragen over zelfredzaamheid op het gebied van hun hulpvraag (Data Archiving and Networked Services, 2017), te weten: *'Op het gebied van .....*, kan ik de dingen doen die ik moet en wil doen, met of zonder hulp, Wanneer ik op het*

gebied van .....* iets niet begrijp, of wanneer iets niet lukt, schakel ik tijdig hulp in, Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van .....*, kan ik me goed aanpassen'.

De antwoorden op bovenstaande vragen werden met een 5-punts Likert schaal gemeten (1= helemaal mee eens, 5= helemaal mee oneens, of 1= zeer tevreden, 5= zeer ontevreden). De antwoorden op bovenstaande vraag werden gespiegeld, zodat een hogere score op de vraag een hogere mate van zelfredzaamheid weergaf.

Om te bepalen of de drie vragen van zelfredzaamheid op T1 en T2 uit meer dan één latente variabele bestond, was voor deze twee samengestelde variabelen een factoranalyse uitgevoerd (bijlage 7.5.1). Uit de factoranalyse voor zelfredzaamheid op T1 bleek dat de variabelen op één factor laadden met een eigenwaarde van $\lambda = 1,60$. In totaal verklaarde de factor 53,31% van de variantie in de latente variabele zelfredzaamheid op T1 en de factorloadingen waren hoog (,654- ,794). Uit de factoranalyse van zelfredzaamheid op T2 bleek eveneens dat de variabelen op één factor laadden met een eigenwaarde van $\lambda = 1,63$. De factor verklaarde 54,12% van de variantie in zelfredzaamheid op T2 met een brede range van factorloadingen (,364- ,877). De interne consistentie van de drie vragen bleek niet erg hoog met met een Cronbach's alpha van respectievelijk $\alpha = 0,524$ en $\alpha = 0,575$ voor zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2. Echter, de drie vragen pasten theoretisch gezien goed bij elkaar en uit de factoranalyses bleek dat voor zowel zelfredzaamheid op T1 als zelfredzaamheid op T2 de drie vragen op één factor laadden. Er werden dan ook somscores berekend voor zowel zelfredzaamheid op T1 als voor zelfredzaamheid op T2 op basis van de drie items.

3.3.2 Tevredenheid van de ervaren hulp

Tevredenheid van de ervaren hulp werd in dit onderzoek omschreven als de inzet van de studenten/ambassadeurs van WIJS, die hielpen bij het meedenken en oplossen van een verscheidenheid aan vraagstukken. De variabele tevredenheid van ervaren hulp, welke in de tweede meting aan de orde kwam, werd geoperationaliseerd aan de hand van elf stellingen welke de basishouding vormen van studenten bij WIJS. De elf stellingen waren passend voor het theoretische begrip omdat zij de tevredenheid van ervaren hulp omvatten. De stellingen waren: *'De student neemt de tijd, De student laat mij de regie over mijn vraag houden, De student is gastvrij, De student helpt op een informele manier (zoals je een vriend of buurman zou helpen), De student toont interesse, U heeft een fijn gesprek met de student, De student zoekt samenwerking met u, De student neemt u mee in het zoeken naar oplossingen, De*

student checkt of u hiervan leert ('kunt u het de volgende keer zelf?'), De student vraagt of hij/zij iets van u kan leren, De student zorgt ervoor dat u met een goed of positief gevoel vertrekt'.

De antwoorden op bovenstaande vragen werden met een vijf-punts Likert schaal gemeten (1= helemaal mee eens, 5= helemaal mee oneens). De antwoorden op bovenstaande vraag werden gespiegeld, zodat een hogere score op de vraag een hogere mate van tevredenheid van de ervaren hulp weergaf.

Van de elf vragen van tevredenheid van de ervaren hulp gaan een aantal vragen meer over autonomie en andere vragen meer over verbondenheid, omdat bij coachende hulp deze aspecten met elkaar in balans moeten zijn (Schiemann et al., 2018). Om na te gaan of deze verschillende vragen niet onbedoeld op twee factoren (autonomie en verbondenheid) laden, is een confirmatieve factoranalyse uitgevoerd met de elf manifeste variabelen (bijlage 7.5.3). Op basis van de factorladingen was het niet geheel duidelijk hoe de verschillende factoren van elkaar waren te onderscheiden. De eigenwaarde van één factor was al hoog en had een eigenwaarde van $\lambda = 3,64$. De factor verklaarde in totaal 33,13% van de variantie in de latente variabele tevredenheid van de ervaren hulp. Hieruit is gekozen om tevredenheid van de ervaren hulp als één factor op te nemen.

De cronbachs alpha was $\alpha = 0,764$ wat duidt op een adequate interne consistentie van de items. Van de elf stellingen samen werd een somscore berekend, waarbij een hogere score meer tevredenheid van de ervaren hulp aangaf en een lagere score minder tevredenheid van de ervaren hulp.

3.3.3 Welzijn

Welzijn werd in dit onderzoek omschreven als een gevoel van welbevinden (Data Archiving and Networked Services, 2017), gemeten met de vraag: *'Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?'*

Antwoordmogelijkheden varieerden van *zeer tevreden (1) tot zeer ontevreden (5)*. De antwoorden op bovenstaande vraag werden gespiegeld en gehercodeerd naar een range van 0-4, zodat een hogere score op de vraag een hogere mate van ervaren welzijn weergaf.

3.4 Operationalisaties controlevariabelen

3.4.1 Sociale Contacten

De ervaren sociale contacten van de inwoners werd geoperationaliseerd aan de hand van de vraag *'Hoe tevreden bent u over het algemeen met uw sociale contacten?'* (Data Archiving and Networked Services, 2017).

Antwoordmogelijkheden varieerden van *zeer tevreden (1) tot zeer ontevreden (5)*. De antwoorden op bovenstaande vraag werden gespiegeld en gehercodeerd naar een range van 0-4, zodat een hogere score op de vraag een hogere mate van tevredenheid met sociale contacten weergaf.

3.4.2 Opleiding

Het opleidingsniveau van de inwoners werd aan de hand van de volgende vraag geoperationaliseerd: *'Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?'* (Data Archiving and Networked Services, 2017).

Antwoordmogelijkheden waren van laag naar hoog: *'Basisonderwijs, vmbo, eerste drie jaren havo/vwo en mbo-1 (1), Bovenbouw, havo/vwo, mbo-2, mbo-3 en mbo-4 (2), Hbo en wo (3), Onbekend (4)'*. Van de 50 respondenten hebben drie respondenten de waarde onbekend aangegeven. Voor deze waarden werden geldige waarden geïmputeerd. De gemiddelde waarde over opleiding van de overige 47 inwoners was 2,11. Daarom kregen de drie inwoners die onbekend als waarde hadden aangegeven bij opleiding, de waarde twee toegekend.

3.4.3 Leeftijd, Nationaliteit, Arbeid en Uitkering

Leeftijd werd geoperationaliseerd aan de hand van de vraag *'Wat is uw leeftijd?'*. De leeftijd kon met een rond getal worden aangegeven, in jaren.

De herkomst werd geoperationaliseerd aan de hand van de vraag *'In welk land bent u geboren?'*. De antwoordmogelijkheden waren *'Nederland (0) en Niet-Nederland, namelijk in...'* (1).

Het al dan niet verrichten van betaalde arbeid werd geoperationaliseerd aan de hand van de vraag *'Verricht u op dit moment betaalde arbeid?'*. Antwoordmogelijkheden waren *'Nee (0) en Ja (1)'*.

Het wel of niet ontvangen van een uitkering werd geoperationaliseerd aan de hand van de vraag *'Heeft u op dit moment een uitkering?'*. Antwoordmogelijkheden waren *'Nee (0) en Ja (1)'*.

3.6 Analyseplan

De somscores van de variabelen zelfredzaamheid op T1, tevredenheid van de ervaren hulp en de score van welzijn op T1 werden gecentreerd voor de interactieterm tussen de onafhankelijke variabele en de voorspellende variabele in beide regressieanalyses. Hierdoor kreeg de score 0 de betekenis van het gemiddelde van de variabele. Negatieve waarden gaven aan dat de score lager was dan het gemiddelde en positieve waarden gaven een hogere score dan het gemiddelde aan op de desbetreffende variabele.

Om na te gaan of er veranderingen bestonden in zelfredzaamheid binnen personen tussen verschillende metingen, werd eerst een herhaalde-metingen ANOVA uitgevoerd. Hieraan werden de variabelen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2 toegevoegd. Daarmee kon de eerste hypothese in dit onderzoek *'Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer zelfredzaamheid na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject'* worden getoetst. Om van eventuele groei in zelfredzaamheid van de inwoners te kunnen spreken, moest sprake zijn van een significante F-waarde.

Om de eventuele groei van welzijn te toetsen, werd eveneens een herhaalde-metingen ANOVA uitgevoerd. Hieraan werden de variabelen welzijn op T1 en welzijn op T2 toegevoegd. De derde hypothese *'Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer welzijn na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject'* kon hiermee worden getoetst. Om van eventuele groei in welzijn bij de inwoners te kunnen spreken, moest sprake zijn van een significante F-waarde.

Vervolgens werden verscheidene regressieanalyses uitgevoerd om mogelijke verschillen tussen personen te verklaren in zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2. In het eerste regressiemodel werd de afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2 in de regressieanalyse van zelfredzaamheid en de afhankelijke variabele welzijn op T2 in de regressieanalyse van welzijn voorspeld op basis van de controlevariabelen (sociale contacten, opleiding, geslacht, leeftijd, nationaliteit, arbeid en uitkering). Deze zeven controlevariabelen

werden als eerst toegevoegd aan de modellen om voor elke variabele die werd toegevoegd aan de modellen, te kunnen controleren voor de zeven controlevariabelen. Aan het tweede model van de regressieanalyse van zelfredzaamheid werd de gecentreerde onafhankelijke variabele zelfredzaamheid op T1 toegevoegd. Aan de regressieanalyse van welzijn werd de gecentreerde variabele welzijn op T1 toegevoegd. Met deze tweede modellen werden geen hypothesen getoetst en daarom werd niet in het bijzonder naar dit model gekeken. Echter, doordat deze variabelen in de modellen werden opgenomen, konden mogelijk veranderingen optreden van het effect van de controlevariabelen op zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2. Ditzelfde gold voor het derde model, waaraan in beide regressieanalyses de gecentreerde variabele tevredenheid van de ervaren hulp als voorspeller werd toegevoegd. Aan het vierde- en laatste- model van de regressieanalyse van zelfredzaamheid werd de interactieterm tussen gecentreerde zelfredzaamheid op T1 en gecentreerde tevredenheid van de ervaren hulp toegevoegd. In het vierde model van de regressieanalyse van welzijn werd de interactieterm tussen gecentreerde welzijn op T1 en gecentreerde tevredenheid van de ervaren hulp toegevoegd. Met dit model konden de tweede en vierde hypothesen worden getoetst: *‘Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten’* en *‘Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten ervaren een relatief sterkere toename in welzijn dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten’*. In deze laatste modellen werd gekeken naar de richting van de helling, positief of negatief. Daarnaast moest er sprake zijn van significantie. De nulhypothese kon verworpen worden ten gunste van de alternatieve hypothese wanneer de helling van de interactieterm significant positief was.

4. Resultaten

4.1 Descriptieve statistiek

Tabel 1 presenteert de beschrijvende statistiek van alle variabelen in dit onderzoek. De variabelen zelfredzaamheid T1, welzijn T1 en tevredenheid met de ervaren hulp, die voor de multivariate analyses worden gecentreerd, worden in de beschrijvende statistieken als niet gecentreerd behandeld. In dit onderzoek werden 50 respondenten meegenomen.

Opvallend in Tabel 1 is dat de gemiddelden, standaarddeviaties en de range van welzijn op zowel T1 als T2 vrijwel gelijk zijn. Het gemiddelde van zelfredzaamheid op T2 is iets hoger dan het gemiddelde van zelfredzaamheid op T1 en ook de spreiding rond het gemiddelde is bij zelfredzaamheid op T2 iets hoger. Participanten rapporteren een relatief hoge tevredenheid met ervaren hulp; ze scoren gemiddeld 44,80 op een schaal die van 11 en 55 loopt. Over het algemeen zijn bezoekers aan WIJS tevreden met hun sociale contacten ($M=2,92$).

4.2 Bivariate statistiek

Tabel 1 geeft ook correlaties weer tussen de variabelen die in dit onderzoek zijn gebruikt. De correlaties tussen dummyvariabelen en continue variabelen is berekend met behulp van ANOVA. Continue variabelen werden berekend met de Pearson's r correlatie. Tussen dummyvariabelen onderling is geen correlatie berekend. In de methode wordt op de samenhang tussen dummyvariabelen ingegaan (hoofdstuk 3.5).

De correlaties tussen welzijn op T1 en T2, alsook tussen zelfredzaamheid op T1 T2 zijn opvallend sterk ($r_{welzijn} = ,952$; $p < ,001$; $r_{zelfredzaamheid} = ,855$; $p < ,001$). Dit duidt op een sterke stabiliteit tussen de constructen over tijd: wanneer inwoners een hogere mate van zelfredzaamheid of welzijn op T1 ervaren, ervaren zij ook een hogere mate van zelfredzaamheid of welzijn op T2. Afgezien van deze twee sterke correlaties, zijn de correlaties tussen de variabelen niet heel sterk. Tevredenheid van de ervaren hulp van de studenten van WIJS is positief maar zwak en niet significant gerelateerd met zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2 ($r = ,063$; $p = ,665$ en $r = ,179$; $p = ,214$). Ook correleert de tevredenheid met de ervaren hulp zwak en niet significant met zowel welzijn op T1 als welzijn op T2 ($r = -,170$; $p = ,237$ en $r = -,175$; $p = ,225$). Tussen tevredenheid met sociale contacten en welzijn op T1 is sprake van een matige niet-significante positieve correlatie. Tussen tevredenheid met

sociale contacten en welzijn op T2 is wel sprake van een matige significante positieve correlatie. Dit houdt in dat wanneer inwoners meer tevreden zijn over hun sociale contacten, zij meer welzijn op zowel T1 als T2 ervaren ($r = ,247$; $p = ,083$ en $r = ,281$; $p = ,048$). Leeftijd correleert matig, significant en negatief met zelfredzaamheid op T2 ($r = -,351$; $p = ,013$), wat inhoudt dat wanneer inwoners ouder zijn, zij minder zelfredzaamheid op T2 ervaren. Zowel tussen arbeid en zelfredzaamheid op T1, als tussen arbeid en zelfredzaamheid op T2 bestaat een matige, positieve en niet significante correlatie ($r = ,232$; $p = ,105$ en $r = ,276$; $p = ,052$). Wanneer inwoners een uitkering hebben, ervaren zij minder zelfredzaamheid op beide meetmomenten ($r = -,300$; $p = ,035$ en $r = -,395$; $p = ,004$).

Tabel 1

Beschrijvende- en bivariate statistiek van alle variabelen in dit onderzoek (N=50)

	M (SD)	Min	Max	Med	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Zelfredzaamheid T1 ^a	9,52 (1,58)	6	14	9												
2. Zelfredzaamheid T2 ^A	10,24 (1,73)	6	14	10	,855**											
3. Welzijn T1 ^B	2,58 (0,93)	1	4	3	-,043	-,076										
4. Welzijn T2 ^B	2,58 (0,91)	1	4	3	-,085	-,078	,952**									
5. Tevredenheid ervaren hulp ^C	44,80 (3,12)	37	53	45	,063	,179	-,170	-,175								
6. tevredenheid Sociale contacten ^B	2,92 (0,83)	1	4	3	,110	,213	,247	,281*	,080							
7. Opleiding ^D 1= laag 2= middel 3= hoog	2,10 (0,76)	1	3	2	,125	-,003	,032	-,056	,094	-,019						
8. Leeftijd	52,72 (15,70)	18	82	54	-,181	-,351*	-,059	-,021	-,044	-,108	,014					
9. Geslacht ^D 0= man 1= vrouw					-,089	-,045	-,249	-,210	,370**	,000	,055	,369**				
10. Nationaliteit 0= Nederlands 1= niet-nederlands					,032	-,055	,089	,000	-,130	-,126	,045	-,138				
11. Arbeid ^d 0= nee 1= ja					,232	,276	,257	,263	,114	,055	,110	,260				
12. Uitkering ^d 0= nee 1= ja					-,300*	-,395**	-,173	-,176	-,084	-,055	,000	,409**				

^Asomscore range 3-15, ^Brange 0-4, ^Csomscore range 11-55, ^Dberekend met ANOVA

*Significant op 0,05, **significant op 0,01

4.3 Assumpties

Om met behulp van de herhaalde-metingen ANOVA en regressieanalyse in dit onderzoek een gegeneraliseerde uitspraak te doen, moest de data aan een aantal assumpties voldoen. Voor de herhaalde-metingen ANOVA moest er sprake zijn van normaliteit van de afhankelijke variabele, er moest sprake zijn van sphericiteit en de metingen van de respondenten moesten onafhankelijk van elkaar zijn. Voor de regressieanalyse zijn de volgende assumpties van belang; de steekproef moest onafhankelijk zijn, er moet sprake zijn van lineariteit, normaliteit en homoscedasticiteit. In bijlage 7.6.3 worden de assumpties uitgebreider behandeld.

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een gelegenheidssteekproef. Er is dus geen sprake van een random selectieprocedure, omdat alle respondenten een overeenkomst hebben; zij komen bij WIJS en worden geholpen door studenten. Echter, dit onderzoek concentreerde zich alleen op WIJS-bezoekers en niet daarbuiten. In principe had elke bezoeker van WIJS in de periode dat enquêtes af werden genomen, evenveel kans om geënquêteerd te worden. Daarnaast zijn de respondenten onafhankelijk van elkaar. Echter, er is een mogelijkheid voor overlap in student door wie de inwoners worden geholpen, waardoor meerdere inwoners hun tevredenheid over de ontvangen hulp op dezelfde student kunnen baseren. Inwoners zijn hierdoor deels afhankelijk van de persoonlijkheid van de student. Daarom bestaat de mogelijkheid dat de assumptie onafhankelijke steekproef deels wordt geschonden, voor zowel de herhaalde-metingen ANOVA als de regressieanalyse.

Bij de herhaalde-metingen ANOVA is zowel voor zelfredzaamheid als voor welzijn geen sprake van een normale verdeling. Normaliteit wordt gecontroleerd door middel van een histogram en een PP-plot (figuur 6- en 7 voor zelfredzaamheid, figuur 9- en 10 voor welzijn). Langs de schuine lijn in de PP-plot is in beide gevallen een dubbele S vorm te zien, waardoor er niet volledig sprake is van een normale verdeling. Dit wordt ondersteund door het histogram. Ook de Kolmogorov-Smirnov test laat zien dat in beide gevallen geen sprake is van normaliteit (tabel 35). Generaliseren van de uitkomsten naar een grote groep wordt hierdoor minder betrouwbaar.

In de regressieanalyse van zelfredzaamheid, is sprake van een lichte schending van de lineariteitsassumptie. Het gemiddelde van de residuen in de regressieanalyse van zelfredzaamheid lijkt nul te zijn. Echter, In de residuen-plot is niet volledig sprake van een willekeurige puntenwolk, waaraan deze assumptie moet voldoen (figuur 5). Het gemiddelde van de residuen in de regressieanalyse van welzijn lijkt nul te zijn, maar er is zeker niet sprake

van een willekeurige puntenwolk (figuur 8), waardoor ook deze assumptie wordt geschonden. De homoscedasticiteit wordt ook gecontroleerd met de residuen-plot. De spreiding van de gestandaardiseerde residuen in standaarddeviaties lijkt in beide regressieanalyses gelijk, waardoor aan de homoscedasticiteitsassumptie wordt voldaan.

Om na te gaan of er een te sterke samenhang is tussen de verklarende variabelen (ook wel 'multi-collineariteit' genoemd) van zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2, is de Variance Inflation Factor (VIF) berekend. Deze waarde is van belang omdat een te grote samenhang mogelijk een negatieve uitwerking kan hebben op hellingen in de regressieanalyses en de hellingen daardoor minder betrouwbaar zijn. Er is mogelijk sprake van multicollineariteit wanneer de VIF-waarde boven de vier is. De laagste VIF-waarde in de regressieanalyse van zelfredzaamheid is 1,060 (sociale contacten). De hoogste VIF-waarde is 2,599 (uitkering). De laagste VIF-waarde in de regressieanalyse van welzijn is 1,053 (opleiding) en de hoogste VIF-waarde is 2,538 (uitkering). Er is dus geen sprake van multicollineariteit tussen de verklarende variabelen van zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2.

Voorafgaand aan de analysemethoden is het van belang eventuele uitbijters in de data te detecteren. Uitbijters zijn waarden die van grote invloed kunnen zijn op analysemethoden, zoals de herhaalde-metingen ANOVA en de hellingen van de regressieanalyse. Extreme waarden kunnen onjuist zijn, bijvoorbeeld wanneer een mingetal of een extreem hoge waarde bij leeftijd wordt ingevuld. Door deze uitbijters te detecteren, te onderzoeken en de analyses uit te voeren zonder deze waarden, kan worden bekeken hoe bijvoorbeeld de hellingen van de modellen in de regressieanalyse veranderen. Mogelijkerwijs kunnen deze uitbijters worden verwijderd uit de data. Om uitbijters in de data te detecteren, werd gekeken naar de het histogram en Q-Q plot (figuur 6- en 7 voor zelfredzaamheid en figuur 9- en 10 voor welzijn). Hieruit bleek dat er geen extreme waarden waren.

4.4 Repeated measures zelfredzaamheid

Om te bepalen of de score op de herhaalde meting tussen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2 significant van elkaar verschillen, is de herhaalde-metingen ANOVA uitgevoerd. De sphericiteit in de test kan niet worden berekend, aangezien er maar 2 meetmomenten hebben plaatsgevonden. Met behulp van de herhaalde-metingen ANOVA wordt onderzocht in welke mate de gemiddelden tussen de twee meetmomenten van elkaar verschillen. De eerste hypothese kan van dit onderzoek kan hiermee worden beantwoord:

Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer zelfredzaamheid na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject. De herhaalde-metingen ANOVA is uitgevoerd met een totaal van 50 respondenten.

De herhaalde-metingen ANOVA is uitgevoerd om na te gaan in hoeverre zelfredzaamheid op T2 gegroeid is. De F -waarde ($F(1,49) = 31,689; p < ,001$) bevestigt dat de gemiddelden tussen zelfredzaamheid op T1 ($M = 9,52$) en zelfredzaamheid op T2 ($M = 10,24$) significant van elkaar verschillen. De praktische relevantie van het verschil in gemiddelden is matig met een effectgrootte van $d = ,43$ (bijlage 7.6.4). De nulhypothese wordt verworpen, ten gunste van de alternatieve hypothese.

4.5 Multivariate analyse zelfredzaamheid

Om de tweede hypothese '*Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten*' te kunnen beantwoorden, is een hiërarchische lineaire regressie uitgevoerd met behulp van 4 modellen. Het aantal respondenten bestaat bij elk model uit 50 personen. Het eerste model voorspelt zelfredzaamheid op T2 uit de controlevariabelen, met een verklaarde variantie van adjusted $R^2 = 108$. Dit houdt in dat 10,8% van de variantie in zelfredzaamheid op T2 kan worden verklaard met dit eerste model. Afgezien van de constante, is geen van de hellingen significant. Dit betekent dat er niet sprake is van een lineair verband.

Aan het tweede model is de onafhankelijke variabele zelfredzaamheid op T1 toegevoegd. Er worden geen hypothesen getoetst met dit tweede model. De geschatte helling in dit model van zelfredzaamheid op T1 is positief en significant ($b = ,888, SE = ,079; p < ,001$). Dit betekent dat wanneer mensen 1 punt hoger scoren op zelfredzaamheid op T1, zij ook gemiddeld genomen ,888 scoren op zelfredzaamheid op T2, gecontroleerd voor de overige variabelen in model 2. Opvallend in het tweede model is dat de helling van opleiding is omgekeerd van positief naar negatief door toevoeging van de variabele zelfredzaamheid op T1, echter beide keren is de helling niet significant. De helling van leeftijd is licht negatief en significant ($b = -,023; p = ,012$). Dit houdt in dat wanneer leeftijd met een jaar stijgt, de score zelfredzaamheid op T2 met ,023 daalt, gecontroleerd voor de andere variabelen in het model. De adjusted R^2 in het tweede model is ,775, wat inhoudt dat met dit model 77,5% van de variantie in zelfredzaamheid op T2 kan worden verklaard. De F -change waarde dit model is 125,492 en significant ($F(1,41) = 125,492; p < ,001$). Dit tweede model, waarin de afhankelijke

variabele zelfredzaamheid op T2 wordt voorspeld uit de onafhankelijke variabele zelfredzaamheid op T1, gecontroleerd voor de controlevariabelen in het model, verklaart dus significant beter de variantie in zelfredzaamheid op T2. Door het toevoegen van de variabele zelfredzaamheid op T1 kan zelfredzaamheid op T2 dus beter worden voorspeld, ten opzichte van het eerste model met alleen de controlevariabelen.

Aan model 3 wordt de variabele tevredenheid met de ervaren hulp toegevoegd, welke een zwak positieve, niet significante helling heeft ($b = ,048$; $p = ,257$). Met dit model wordt geen hypothese getoetst. De adjusted R^2 van dit model is $,777$, wat inhoudt dat $77,7\%$ van de variantie in zelfredzaamheid op T2 kan worden verklaard met model 3. De F -change waarde bij dit model is $1,324$ en niet significant ($F(1,40) = 1,324$; $p = ,257$). Model 3, waaraan de variabele tevredenheid met de ervaren hulp is toegevoegd, verklaart dus niet significant meer variantie in zelfredzaamheid op T2 dan model 2.

Met het vierde model, waarbij de interactieterm tussen zelfredzaamheid op T1 en tevredenheid met de ervaren hulp wordt toegevoegd, kan de tweede hypothese worden getoetst: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.* De geschatte helling van de interactieterm is zwak negatief en niet significant ($b = -,017$; $p = ,523$) en heeft een standaarddeviatie van $,026$; een grote spreiding rond de helling. Aangezien er geen sprake is van een significante helling van de interactieterm, wordt er geen ondersteuning gevonden voor de tweede hypothese. De helling van zelfredzaamheid op T1 is ongeveer gelijk gebleven in vergelijking met de vorige twee modellen ($b = ,886$; $p < ,001$). De helling van tevredenheid met de ervaren hulp is evenals in het model hiervoor zwak positief en niet significant ($b = ,059$; $p = ,201$). De adjusted R^2 in het vierde model is $,773$. Dit betekent dat $77,3\%$ van de variantie in zelfredzaamheid op T2 kan worden verklaard door dit model. Bij dit model hoort een niet-significante F -change waarde van $,416$ ($F(1,39) = ,416$; $p = ,523$). Model 4, het model waaraan de interactieterm wordt toegevoegd, verklaart dus evenals model 3 niet significant meer variantie in zelfredzaamheid op T2 dan het tweede model.

Tabel 2

Multipele regressieanalyse met zelfredzaamheid op T2 als afhankelijke variabele

	Model 1			Model 2			Model 3			Model 4			VIF
	B (SE)	Bèta	p	B (SE)	Bèta	p	B (SE)	Bèta	p	B(SE)	Bèta	p	
Constante	11,433 (1,556)		<,001	11,618 (,782)		<,001	11,649 (,779))		<,001	11,642 (,785)		<,001	
Tevredenheid	,352 (,287)	,169	,226	,188 (,145)	,090	,201	,177 (,145)	,085	,227	,168 (,146)	,080	,259	1,060
Sociale Contacten													
Opleiding 1= laag 2= middel 3= hoog	,019 (,314)	,008	,953	-,226 (,159)	-,099	,164	-,237 (,159)	-,104	,143	-,219 (,162)	-,096	,185	1,103
Leeftijd	-,027 (,018)	-,243	,137	-,023 (,009)	-,212	,012	-,022 (,009)	-,196	,021	-,022 (,009)	-,198	,021	1,456
Geslacht 0= Man 1= vrouw	,269 (,582)	,077	,614	,373 (,265)	,106	,168	,240 (,288)	,069	,410	,256 (,292)	,073	,385	1,500
Nationaliteit 0= Nederlands 1= Niet-nederlands	-,074 (0,514)	-,021	,886	-,191 (,258)	-,054	,464	-,186 (,256)	-,053	,473	-,186 (,259)	-,053	,478	1,164
Arbeid 0= Nee 1= Ja	-,078 (,820)	-,019	,925	-,076 (,412)	-,019	,854	-,112 (,411)	-,028	,787	-,107 (,414)	-,027	,797	2,301
Uitkering 0= Nee 1= Ja	-1,201 (,835)	-,307	,158	-,316 (,427)	-,081	,464	-,327 (,425)	-,084	,446	-,319 (,429)	-,082	,462	2,599
Zelfredzaamheid T1				,888 (,079)	,810	<,001	,884 (,079)	,807	<,001	,886 (,080)	,808	<,001	1,142

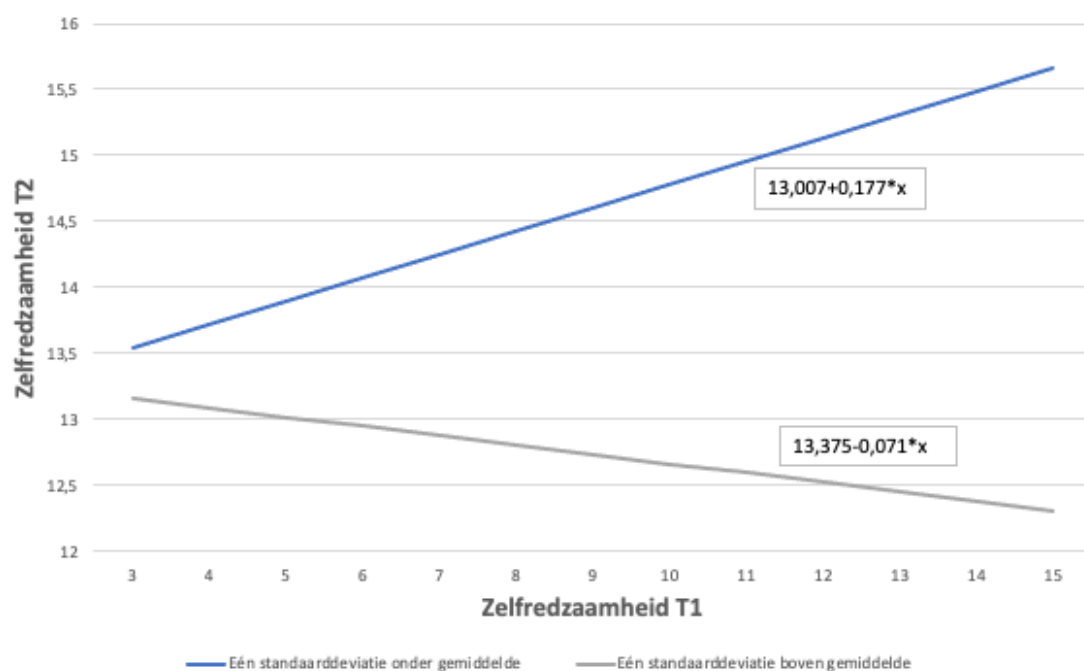
Tevredenheid					,048	,087	,257	,059	,106	,201	1,435
ervaren hulp					(,042)			(,045)			
Zelfredzaamheid T1								-,017	-,050	,523	1,298
* Tevredenheid								(,026)			
ervaren hulp											
Adjusted R ²	,108		,775		,777			,773			
R ² - change	,235		,576		,006			,002			
F- change	1,845	,104	125,492	<,001	1,324		0,257	,416		,523	
N	50		50		50			50			

Ondanks het feit dat de interactie niet significant is, is getracht de patronen onderliggend aan het effect meer inzichtelijk te maken middels een figuur. Binnen dit figuur zijn de regressielijnen van zelfredzaamheid op T1 als voorspeller voor zelfredzaamheid op T2 weergegeven voor twee groepen mensen, onderscheiden op basis van hun tevredenheid over de ervaren hulp (hoge tevredenheid is één standaarddeviatie boven gemiddelde, lage tevredenheid is één standaarddeviatie onder het gemiddelde). Er wordt bij deze regressielijnen uitgegaan van een man met een gemiddelde leeftijd van $M=52,72$ jaar, die een score van 3 heeft op tevredenheid met ervaren contacten, score 2 op opleiding (middel), uit Nederland afkomstig is, geen arbeid heeft en geen uitkering ontvangt. Voor de groep die een score heeft van één standaarddeviatie onder het gemiddelde van tevredenheid van de ervaren hulp, is de helling van zelfredzaamheid op T1 op zelfredzaamheid op T2 $b=0,177$. Voor de groep met een score van één standaarddeviatie boven het gemiddelde van tevredenheid van de ervaren hulp is de helling van zelfredzaamheid op T1 op zelfredzaamheid op T2 $b=-0,071$, wat tegengesteld is aan de hypothese dat een sterkere tevredenheid over de ervaren hulp voorspellend zou zijn voor een sterkere relatieve groei in zelfredzaamheid. Dit patroon is echter niet significant. Een uitgebreide uitwerking van de vergelijkingen van beide regressielijnen zijn te vinden in bijlage 7.6.7.

Figuur 1

Regressielijnen voor één standaarddeviatie boven- en onder het gemiddelde van tevredenheid van de ervaren hulp

4.6 Repeated measures welzijn

Om te bepalen of de gemiddelden van welzijn van de inwoners op de verschillende meetmomenten significant van elkaar verschillen, is ook hier de herhaalde-metingen ANOVA uitgevoerd. De derde hypothese van dit onderzoek kan door middel van de herhaalde-metingen ANOVA worden beantwoord: *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer welzijn na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject*. Evenals bij de eerste hypothese die met behulp van deze analysemethode werd beantwoord, is deze de herhaalde-metingen ANOVA uitgevoerd met een totaal van 50 respondenten.

De Greenhouse-geisser methode in de repeated measures ANOVA-test geeft een niet-significante F -waarde van 0 ($F(1,49) = ,00; p = 1,000$). Dit bevestigt dat de gemiddelden tussen welzijn op T1 en welzijn op T2 niet significant van elkaar verschillen. Dit wordt ondersteund door de descriptieve statistiek, waarin is te zien dat de gemiddelden op beide tijdstippen gelijk aan elkaar zijn. De bivariate statistiek laat zien dat er een erg hoge, significante correlatie is tussen welzijn op T1 en welzijn op T2 ($r = ,952; p < ,001$). Een effectgrootte van $d = 0$ laat ter ondersteuning zien dat er geen sprake is van enige praktische relevantie (bijlage 7.6.4). De nulhypothese wordt aangenomen, ten nadele van de alternatieve hypothese.

4.7 Mutivariate analyses welzijn

De gemiddelden van welzijn op T1 en welzijn op T2 verschillen niet significant van elkaar. Het is daarom niet nuttig om te bepalen wat deze niet-significante verandering voorspelt. De vierde hypothese wordt dan ook niet getoetst door middel van lineaire regressieanalyse. De vierde- en laatste- hypothese wordt niet ondersteund: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in welzijn dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten*.

4.8 Sensitiviteitsanalyse uitbijters

Hoewel op basis van het histogram en Q-Q plot geen grote uitschieters gevonden werden, bleek uit de procedures gestandaardiseerde residuen, leverage-waarden, DFBETA-waarden, DFFIT-waarden en COOK's distance dat er zeven mogelijke uitbijters in de data aanwezig waren. Om na te gaan of de lineaire hiërarchische regressie van zelfredzaamheid zonder potentiële uitbijters erg verschilt ten opzichte van de lineaire hiërarchische regressie met alle

deelnemers van dit onderzoek, is de lineaire hiërarchische regressie van zelfredzaamheid uitgevoerd minus zeven gedetecteerde uitschieters. Deze uitbijters zijn doormiddel van onderstaande procedures gedetecteerd en worden uitgebreid behandeld in bijlage 7.7.1 Van een uitbijter is sprake wanneer deze 3 standaarddeviaties van het gemiddelde aflight (gestandaardiseerde residuen), een leverage-waarde hoger dan 0,66 heeft, een DFBETA-waarde hoger dan 0,283 heeft, een DFFIT-waarde hoger dan 0,938 heeft en hogere een Cook's distance hoger dan 0,08 heeft. Van de totale respondenten hebben twee een hogere DFBETA-waarde en zeven respondenten (waaronder de twee respondenten met een hogere DFBETA-waarde) hebben een hogere Cook's distance waarde dan de gestelde normen. Bij de analyse met zelfredzaamheid op T2 als afhankelijke variabele werd de regressieanalyse uitgevoerd minus zeven uitschieters. Er is geen sprake van een grote verandering van de coëfficiënten van het model (tabel 44). Daarom kan de conclusie worden getrokken dat de uitbijters niet van grote invloed zijn op de regressieanalyse.

4.9 Sensitiviteitsanalyse verschilscore zelfredzaamheid

Om te verifiëren of de verkregen resultaten van de lineaire hiërarchische regressie niet methodeafhankelijk zijn, is een regressieanalyse uitgevoerd waarin de verschilscore van zelfredzaamheid als afhankelijke variabele is opgenomen. Een uitgebreide uitwerking van deze regressieanalyse staat in bijlage 7.7.2. Het eerste model in de regressieanalyse voorspelt de verschilscore in zelfredzaamheid uit de controlevariabelen. Aan het tweede model wordt de onafhankelijke variabele tevredenheid met de ervaren hulp toegevoegd. Hierdoor kan ook de tweede hypothese worden getoetst: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.* De helling van tevredenheid met de ervaren hulp is in het tweede model licht positief, maar niet significant ($b= 0,045$; $p= ,290$). Door het toevoegen van deze variabele in het tweede model van de regressieanalyse wordt ook geen ondersteuning gevonden voor de tweede hypothese in dit onderzoek.

5. Conclusie en discussie

In dit onderzoek is nagegaan in hoeverre de inwoners van Groningen die bij WIJS kwamen met een vraagstuk een groei doormaakten in zelfredzaamheid en welzijn, en of de mate van groei afhing van de tevredenheid over de hulp die verschaft werd vanuit WIJS. Hieruit is gebleken dat de inwoners die bij WIJS kwamen een lichte stijging in zelfredzaamheid ervoeren. De inwoners waren erg tevreden over de hulp van de studenten. Echter, de mate van deze tevredenheid beïnvloedde niet het verband van zelfredzaamheid tussen beide meetmomenten. In dit onderzoek was geen groei van welzijn gemeten.

5.1 Zelfredzaamheid

Op basis van de bandentheorie (Granovetter, 1977) werd verwacht dat wanneer inwoners meer informatie tot hun beschikking hadden doordat contacten werden gelegd met zwakke banden, zij meer zelfredzaamheid ervoeren. Daarnaast lieten WIJS-studenten de regie van het vraagstuk bij de inwoners op een coachende manier, waardoor verondersteld kan worden dat zij meer autonomie ervoeren, wat zelfredzaamheid kan bevorderen. Deze argumentatie leidde tot de eerste hypothese in dit onderzoek: *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer zelfredzaamheid na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject.* In lijn met deze hypothese liet het huidige onderzoek zien dat inwoners die bij WIJS kwamen, na afloop van het traject meer zelfredzaamheid ervoeren dan voorafgaand aan het traject. Voor deze hypothese werd ondersteuning gevonden.

Daarnaast werd in dit onderzoek nagegaan wat de invloed was van de hulp van de studenten van WIJS op het positieve verband tussen de eerste en de tweede meting van zelfredzaamheid. Op basis van theorie over coachende hulp (Rocchi et al., 2013) werd verwacht dat deze hulp ervoor zorgde dat de zelfredzaamheid van inwoners op een positieve manier werd beïnvloed. Dit leidde tot de volgende hypothese: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten hebben een relatief sterkere toename in zelfredzaamheid dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.* Dit onderzoek liet zien dat de relatieve toename in zelfredzaamheid niet afhing van de tevredenheid van de ervaren hulp van studenten. Een mogelijkheid voor het missen van ondersteuning aan deze hypothese was dat inwoners verschillen in hun potentieel voor groei van zelfredzaamheid. Zo zouden sommige mensen geen of in mindere mate groei van zelfredzaamheid kunnen ervaren, terwijl

zij wel net zo tevreden waren over de hulp van studenten als inwoners bij wie wel sprake was van groei in zelfredzaamheid. Daarnaast was mogelijk de steekproefgrootte van 50 inwoners te klein om een mogelijk significant effect van tevredenheid van de ervaren hulp op de groei van zelfredzaamheid te meten of berustte het niet-significante patroon van het voorspelde interactie-effect tussen zelfredzaamheid op T1 en de tevredenheid van de ervaren hulp op toeval. Mogelijk lieten inwoners in dat geval het aanpakken van het vraagstuk meer over aan de studenten wat mogelijk voor een averechtse werking van de gegeven hulp zorgde, omdat de ontvanger hiervan juist meer afhankelijk werd gemaakt (Rotter, 1966).

5.2 Welzijn

Dit onderzoek ging ook na of er sprake was van welzijnsverbetering tussen het eerste en tweede meetmoment. Op basis van de Sociale Productie Functie Theorie van Lindenberg (1996) werd verwacht dat wanneer mensen in een aantal basisbehoeften werden voorzien, zij hierdoor meer welzijn zouden ervaren. De hypothese die hieruit volgde was: *Inwoners die bij WIJS komen, ervaren meer welzijn na afloop van het traject dan bij aanvang van het traject.* Dit onderzoek toonde aan dat inwoners die bij WIJS kwamen niet significant meer welzijn ervoeren na het traject, ten opzichte van bij aanvang van het traject. Een mogelijke verklaring voor het ontbreken van ondersteuning was de korte tijd van een week tussen de twee meetmomenten. Een week is mogelijk te kort om een verbetering van ervaren welzijn te ervaren. Daarnaast was het mogelijk dat een eenmalig bezoek mogelijk niet voldoende was om te voorzien in de basisbehoeften als comfort en affectie, waardoor er geen verandering optrad in het ervaren welzijn van de mensen. Veel vraagstukken van de inwoners waren na een week (nog) niet opgelost, waardoor mensen mogelijk nog geen welzijnsverbetering ervoeren. Wel konden zij mogelijk een groei in zelfredzaamheid ervaren omdat zij mogelijk het gevoel hadden in het vervolg op een meer zelfstandigere manier het vraagstuk aan te pakken door informatie-uitbreiding van de studenten. Dit in tegenstelling tot de studie van Steverink en anderen (2019) die wel een positieve invloed zag op welzijn bij respondenten die werden voorzien in één van de basisbehoeften; affectie.

Welzijn werd in dit onderzoek met één vraag gemeten. Uit de Sociale Productie Functie Theorie (Lindenberg, 1996) bleek dat welzijn uit fysieke en sociale welzijn bestond; een breed construct. Afgevraagd kon worden of het valide was om dit brede construct met een enkele vraag te onderzoeken. Andere onderzoeken lieten zien het begrip welzijn te meten aan de

hand van multiple vragen zoals in het onderzoek van Petterson (2018), waarin welzijn bestond uit 7 vragen.

Daarnaast bleek uit dezelfde Sociale Productie Functie Theorie (Lindenberg, 1996) dat wanneer in basisbehoeften werd voorzien, het fysiek- en sociaal welzijn en overkoepelend het algehele welzijn positief werd beïnvloed. De laatste hypothese in dit onderzoek die hieruit volgde was: *Mensen die meer tevreden zijn over de hulp van studenten ervaren een relatief sterkere toename in welzijn dan mensen die minder tevreden zijn over de hulp van studenten.* Gezien niet was aangetoond dat inwoners die bij WIJS kwamen significant meer welzijn ervoeren na het traject, ten opzichte van bij aanvang van het traject, was het niet zinvol de laatste hypothese te toetsen.

5.3 Conclusie, sterke kanten, en limitaties

Dit onderzoek liet zien dat - in tegenstelling tot de verwachte zelfredzaamheid van alle burgers van Nederland door de overheid- niet alle inwoners even zelfredzaam waren. Echter lieten de bevindingen in dit onderzoek zien dat inwoners een verbeterde zelfredzaamheid konden ervaren. Het is daarom belangrijk dat onderzoek naar dit onderwerp blijft doorgaan, zodat mensen zoveel mogelijk mee kunnen doen in de participatiesamenleving.

Dit onderzoek bracht een aantal beperkingen met zich mee. Deze beperkingen waren mogelijk van invloed op de resultaten en de conclusie van dit onderzoek. Allereerst werd een aantal assumpties geschonden. Een niet normale verdeling bij beide analysemethoden had ervoor gezorgd dat er voorzichtig moest worden omgegaan met het generaliseren van de resultaten naar andere groepen buiten deze steekproefgroep. Daarnaast was de lineairiteitsassumptie licht geschonden. Hierdoor waren de variabelen in de modellen van de regressieanalyse mogelijk minder betrouwbaar. Ook was mogelijk de assumptie onafhankelijkheid van de steekproef deels geschonden, gezien meerdere inwoners hun tevredenheid over de ontvangen hulp op dezelfde student konden baseren. Er is echter niet gevraagd wie de hulp aan de inwoners heeft gegeven, waardoor hier niet voor gecontroleerd kon worden. Ten tweede was de variabele welzijn gemeten aan de hand van één stelling, welke breed geïnterpreteerd kon worden. Het was mogelijk dat het voor de respondenten van het onderzoek lastig was te interpreteren wat er precies onder dit begrip viel. Het gevolg kon zijn dat de antwoorden die de mensen gaven niet geheel representatief waren voor het begrip welzijn. Ten derde bestond de mogelijkheid dat respondenten sociaal wenselijke antwoorden

gaven, aangezien zij belangeloos door de studenten waren geholpen. De inwoners konden de gedachte hebben positief te moeten antwoorden omdat zij hulp hadden gekregen van de studenten. Dit kon mede worden bevorderd doordat de vragen in de enquête mogelijk op een te suggestieve manier werden gesteld. Ten vierde was mogelijk de grootte van steekproef te laag. Echter, de coronamaatregelen die op dat moment golden, lieten niet toe dat inwoners bij WIJS binnen konden lopen. Hierdoor was de inloop van inwoners bij WIJS vele malen lager dan voor deze crisis. De drempel om een afspraak te maken was mogelijk groter tijdens Corona. Daarnaast bleek dat na geruime tijd verzadiging van respondenten optrad; dezelfde inwoners kwamen herhaaldelijk voor hulp voor één van hun vraagstukken. De kans op niet-significante resultaten was als gevolg van een lage steekproefgrootte mogelijk groter, waardoor voorzichtigheid was geboden met de betrouwbaarheid van de conclusies.

Een sterk aspect in dit onderzoek was het actief deelnemen aan de dataverzameling door de onderzoeker zelf. Hierdoor kon erop worden toegezien dat de data op de juiste manier werd verzameld en werd goed overzicht over de data gehouden.

5.4 Praktische implicaties en vervolgonderzoek

Dit onderzoek liet zien dat inwoners een lichte stijging in zelfredzaamheid ervoeren. Dit is relevant voor WIJS, omdat WIJS inwoners sterker in de samenleving wil laten staan. Daarnaast liet dit onderzoek het belang van een coachende houding zien, van belang voor de studenten van WIJS, die inwoners van Groningen helpen met vraagstukken. Mogelijk kan deze coachende houding van studenten bij WIJS in de toekomst voor een nog grotere stijging van zelfredzaamheid onder inwoners zorgen.

Advies voor vervolgonderzoek is om dieper in te gaan op de elf domeinen van zelfredzaamheid. Door hierop in te gaan, ten opzichte van zelfredzaamheid in het algemeen, worden de domeinen die moeilijk blijken voor de inwoners in kaart gebracht. Op deze manier kan mogelijk gericht hulp worden geboden. Door een longitudinale studie uit te voeren waarbij frequenter wordt gemeten over een groter tijdspad, kan nauwkeuriger de uitwerking van de hulp in kaart worden gebracht. Door de inwoners ook na het WIJS traject te blijven volgen, kan worden onderzocht wat de uitwerking van de hulp op lange termijn is en of de inwoner daadwerkelijk zelfredzaam blijkt wanneer zij met dezelfde soort vraagstukken in aanmerking komen. Daarnaast zou toekomstig onderzoek zich kunnen richten op het in kaart brengen van de gegeven hulp vanuit de studenten van WIJS. Op deze manier kan worden

nagegaan of deze hulp inderdaad op een coachende manier wordt gegeven, zodat, zoals verwacht uit de theorie, zelfredzaamheid en welzijn worden bevorderd. Ook kan worden onderzocht wat het effect is van de studentenhulp op de studenten zelf; wat is het effect van werken met mensen in de praktijk en wat leren zij van de inwoners. Om welzijn van de inwoners te bepalen wordt vervolgonderzoek geadviseerd waarin een ruimer tijdspad wordt gekozen en waarin welzijn mogelijk uit meerdere componenten bestaat. Belangrijk is dat mensen anderen blijven helpen, zodat de zelfredzaamheid- en welzijnskloof in de samenleving niet verder groeit.

6. Literatuurlijst

Adler, N. E., Epel, E. S., Castellazzo, G., & Ickovics, J. R. (2000). Relationship of subjective and objective social status with psychological and physiological functioning: Preliminary data in healthy, white women. *Health Psychology, 19*(6), 586–592.
<https://doi.org/10.1037/0278-6133.19.6.586>

Bradbury, H., & Lichtenstein, B. M. B. (2000). Relationality in organizational research: Exploring the space between. *Organization Science, 11*(5), 551–564.
<https://doi.org/10.1287/orsc.11.5.551.15203>

Cornwell, B. & Laumann, E. O. (2015b). The health benefits of network growth: New evidence from a national survey of older adults. *Social Science & Medicine, 125*, 94–106. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2013.09.011>

Fisher, J. D., Nadler, A., & Witcher-Alagna, S. (1982). Recipient reactions to aid. *Psychological Bulletin, 91*(1), 27–54. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.91.1.27>

Gemeente Groningen. (2017). *Groningen gezond. Gezondheidsbeleid gemeente Groningen 2018–2021*.
<https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Raadsvoorstellen/Gezondheidsbeleid-Groningen-Gezond-2018-2021-en-Healthy-Aeaging-Visie-3.pdf>

Granovetter, M. S. (1977). The strength of weak ties. *Social Networks, 3*, 347–367.
<https://doi.org/10.1016/b978-0-12-442450-0.50025-0>

Heijnders, M. L., & Meijs, J. J. (2017). ‘Welzijn op recept’ (social prescribing): A helping hand in re-establishing social contacts – an explorative qualitative study. *Primary Health Care Research & Development, 19*(03), 223–231.
<https://doi.org/10.1017/s1463423617000809>

Het Centraal Bureau voor de Statistiek. (2016). *Opvattingen van jongeren over de taakverdeling tussen man en vrouw*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/21/opvattingen-jongeren-taakverdeling-mannen-en-vrouwen>

Kaiser, H. F. (1960, april). The Application of Electronic Computers to Factor Analysis. *Educational and Psychological Measurement*, 20(1), 141–151. <https://doi.org/10.1177/001316446002000116>

Kay, M., & P.M.P, B. (2015). Coaching with the myers briggs type indicator: A valuable tool for client Self-Awareness. *Journal of Practical Consulting*, 5(2), 10–18. <https://www.regent.edu/acad/global/publications/jpc/vol5iss2/Bower.pdf>

Lindenberg, S. (1996). Continuities in the theory of social production functions. In S. Lindenberg & H. B. G. Ganzeboom (Reds.), *Verklarende sociologie: opstellen voor Reinhard Wippler* (pp. 169–184). Amsterdam: Thesis Publishers.

Mijn positieve gezondheid en de Zelfredzaamheid-Matrix. (2021, 14 januari). Institute for Positive Health. <https://www.iph.nl/kennisbank/mijn-positieve-gezondheid-en-de-zelfredzaamheid-matrix/>

Milyavskaya, M., & Koestner, R. (2011). Psychological needs, motivation, and well-being: A test of self-determination theory across multiple domains. *Personality and Individual Differences*, 50(3), 387–391. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.10.029>

Ministerie van Algemene Zaken. (2019, 14 oktober). *Troonrede 2013*. Toespraak | Het Koninklijk Huis.

Newsom, J. T. (1999). Another side to caregiving. *Current Directions in Psychological Science*, 8(6), 183–187. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00043>

NWO | *Data Archiving and Networked Services (DANS)*. (2017). NWO. <https://www.nwo.nl/en/data-archiving-and-networked-services-dans>

Ormel, J., Lindenberg, S. M., & Steverink, N. (1999). Subjective well-being and social production functions. *Social Indicators Research*, 46(1), 61–90.

Pettersson, C. (2018, 8 maart). Psychological well-being, improved self-confidence, and social capacity: bibliotherapy from a user perspective. *Journal of Poetry Therapy*, 31(2), 124–134. <https://doi.org/10.1080/08893675.2018.1448955>

Pinquart, M., & Sörensen, S. (2000). Influences of socioeconomic status, social network, and competence on subjective well-being in later life: A meta-analysis. *Psychology and Aging*, 15(2), 187–224. <https://doi.org/10.1037/0882-7974.15.2.187>

Pot, A., Keijzer, M., & De Bot, K. (2018). The language barrier in migrant aging. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 23(9), 1139–1157. <https://doi.org/10.1080/13670050.2018.1435627>

Putnam, R. (2001). *Bowling alone* (New edition). Simon & Schuster.

Rocchi, M. A., Pelletier, L. G., & Lauren Couture, A. (2013). Determinants of coach motivation and autonomy supportive coaching behaviours. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(6), 852–859. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2013.07.002>

Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1–28. <https://doi.org/10.1037/h0092976>

Roupa, R., Nikas, M., Gerasimou, E., Zafeiri, Giasyrani, L., Kazitori & Sotiropoulou, P. (2010). The use of technology by the elderly. *Health science journal*, 4(2), 118–126.

Rutten, G. M., Meis, J. J., Hendriks, M. R., Hamers, F. J., Veenhof, C. & Kremers, S. P. (2014, 16 juli). The contribution of lifestyle coaching of overweight patients in primary care to more autonomous motivation for physical activity and healthy dietary behaviour: results

of a longitudinal study. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 11(1). <https://doi.org/10.1186/s12966-014-0086-z>

Sabatini, F. (2006, 1 januari). *Social Capital, Labour Precariousness and the Economic Performance: An Empirical Assessment of the Strength of Weak Ties in Italy*.

<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.901363>

Sainz, M., Martínez, R., Moya, M., Rodríguez-Bailón, R., & Vaes, J. (2020). Lacking socio-economic status reduces subjective well-being through perceptions of meta-dehumanization. *British Journal of Social Psychology*, 60(2), 470–489.

<https://doi.org/10.1111/bjso.12412>

Schiemann, S., Mühlberger, C. & Jonas, E. (2018). Striving for autonomy: The importance of the autonomy need and its support within coaching. *International journal of evidence based coaching and mentoring*, 98–110. <https://doi.org/10.24384/000543>

Steverink, N. (2016). *De kracht van sociale relaties: De invloed van sociale relaties op zelfmanagementvaardigheid, gezondheid en welbevinden*. Rijksuniversiteit Groningen.

https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/portal/40035705/Steverink_2016_Oratie_1_dec_2015_RUG_ISBN_online_9789036790062.pdf

Steverink, N. (2019). Trajectories of Well-Being in Later Life. *Oxford Research Encyclopedia of Psychology* <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190236557.013.424>

Steverink, N., Lindenberg, S., Spiegel, T. & Nieboer, A. P. (2019). The Associations of Different Social Needs with Psychological Strengths and Subjective Well-Being: An Empirical Investigation Based on Social Production Function Theory. *Journal of Happiness Studies*, 21(3), 799–824. <https://doi.org/10.1007/s10902-019-00107-9>

Sun, J., Harris, K., & Vazire, S. (2020). Is well-being associated with the quantity and quality of social interactions? *Journal of Personality and Social Psychology*, 119(6), 1478–1496. <https://doi.org/10.1037/pspp0000272>

Tuominen, M. & Haanpää, L. (2021). Young People's Well-Being and the Association with Social Capital, i.e. Social Networks, Trust and Reciprocity. *Social Indicators Research*, 159(2), 617–645. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02762-z>

Wetenschappelijke raad voor het overheidsbeleid. (2017, april). *Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid.*

<https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2017/04/24/weten-is-nog-geen-doen>

Wichmann, S. S. (2011). Self-Determination theory: The importance of autonomy to Well-Being across cultures. *The Journal of Humanistic Counseling*, 50(1), 16–26. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1939.2011.tb00103.x>

Wijk Inzet door Jongeren en Studenten. (2021, februari). *Handleiding WIJS ambassadeurs.*

Yakubovich, V. (2005). Weak ties, information, and influence: How workers find jobs in a local Russian labor market. *American Sociological Review*, 70(3), 408–421. <https://doi.org/10.1177/000312240507000303>

7. Bijlagen

7.1 Enquête meetmoment 1

Beste inwoner van Groningen,

Namens WIJS Groningen en als student van de Rijksuniversiteit Groningen doe ik, Anno Smit, onderzoek naar de zelfredzaamheid en het welzijn van de inwoners van Groningen. Voor dit onderzoek en voor het optimaliseren van de hulp vanuit WIJS is het van belang om de ervaring van de bewoners in kaart te verzamelen en te analyseren. U zou enorm helpen als u de vragen zou willen beantwoorden.

Ik zou graag willen horen wat uw ervaring is, voorafgaand aan uw bezoek en nadat u bij WIJS bent geweest. De enquête bestaat uit gesloten vragen, u heeft dus een aantal keuzemogelijkheden. Nadat u uw afspraak bij WIJS heeft gehad, zou ik daarom graag nog eens met u in contact komen. Dit is een anonieme enquête; de informatie zal ik uiteraard niet aan anderen verstrekken. Uw naam en telefoonnummer zijn uitsluitend bedoeld om met u in contact te komen nadat u bij WIJS bent geweest. Beide enquêtes zullen hoogstens 5 minuten duren.

Alvast bedankt!

Datum bezoek aan WIJS: .....

Welke dag bellen voor de nameting? .....

TOESTEMMINGSFORMULIER

Betreft: onderzoek naar ervaren zelfredzaamheid en welzijn

Ik verklaar hierbij dat ik op een duidelijke manier door de student van WIJS ben ingelicht over de aard en het doel van het onderzoek.

Ik begrijp:

- Dat ik op elk moment deelname aan het onderzoek kan beëindigen
- Dat mijn antwoorden anoniem worden verwerkt in het onderzoek
- Dat mijn gegevens (naam en telefoonnummer) na de tweede enquête worden vernietigd

Ik verklaar:

- Dat ik vrijwillig deelneem aan het onderzoek
- Dat de uitkomsten van beide enquêtes mogen worden verwerkt in het onderzoek

Hierbij geef ik toestemming voor deelname aan het onderzoek:

- Ja (graag uw naam en telefoonnummer invullen bij de volgende vragen)
- Nee

Wat is uw naam?

- .....

Op welk telefoonnummer kan ik u na uw bezoek aan WIJS bereiken?

- .....

Hieronder volgen de vragen over het onderzoek naar zelfredzaamheid en welzijn

1. Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

2. Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?

- Basisonderwijs, vmbo, eerste drie jaren havo/vwo en mbo-1
- Bovenbouw, havo/vwo, mbo-2, mbo-3 en mbo-4
- Hbo of wo
- Onbekend

3. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw

4. Wat is uw leeftijd?

- ..... jaar

5. In welk land bent u geboren?

- Nederland
- Niet in Nederland, namelijk in .....

6. Verricht u op dit moment betaalde arbeid?

- Ja
- Nee

7. Heeft u op dit moment een uitkering?

- Ja
- Nee

8. In welke wijk in Groningen woont u?

- .....

9. Met welke vraag komt u komt u bij WIJS?

- .....

10. Op het gebied van mijn vraagstuk aan WIJS kan ik de dingen doen die ik moet en wil doen, met of zonder hulp

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

11. Wanneer ik op het gebied van het vraagstuk aan WIJS iets niet begrijp, of wanneer iets niet lukt, schakel ik tijdig hulp in

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

12. Hoe tevreden bent u met het leven dat u nu leidt?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

13. Hoe tevreden bent u met uw dagelijkse bezigheden?

- Zeer Tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

14. Hoe ziet u uw toekomst?

- Zeer positief
- Positief
- Niet positief, niet negatief
- Negatief
- Zeer negatief

**15. Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van mijn vraagstuk aan
WIJS kan ik me goed aanpassen**

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

16. Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

rijksuniversiteit
 groningen

Beste inwoner van Groningen,

Een tijdje geleden bent u bij WIJS geweest en bent u geholpen door één van de studenten van WIJS. Ik zou graag nogmaals uw ervaring willen horen. Deze enquête bestaat ook uit gesloten vragen. Uw antwoorden worden anoniem verwerkt in mijn onderzoek over zelfredzaamheid en welzijn. Ook deze enquête zal hoogstens 5 minuten in beslag nemen.

Nogmaals dank voor uw deelname!

Enquêtenummer:

.....

Hieronder volgen vragen over uw ervaren zelfredzaamheid en welzijn met betrekking op het vraagstuk waarmee u bij WIJS bent geweest:

17. Op het gebied van mijn vraagstuk aan WIJS kan ik de dingen doen die ik moet en wil doen, met of zonder hulp

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

18. Wanneer ik op het gebied van mijn vraagstuk aan WIJS iets niet begrijp of wanneer iets niet lukt, schakel ik tijdig hulp in

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

19. Hoe tevreden bent u met het leven dat u nu leidt?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

20. Hoe tevreden bent u met uw dagelijkse bezigheden?

- Zeer Tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

21. Hoe ziet u uw toekomst?

- Zeer positief
- Positief
- Niet positief, niet negatief
- Negatief
- Zeer negatief

22. Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van mijn vraagstuk aan WIJS kan ik me goed aanpassen

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

23. Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, niet ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

Hieronder volgen vragen over uw tevredenheid van de ervaren hulp van de student bij WIJS. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen:

24. De student nam de tijd

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

25. De student liet mij de regie over mijn vraag houden

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

26. De student was gastvrij

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

27. De student hielp op een informele manier (zoals je een vriend of buurman zou helpen)

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

28. De student toonde interesse

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

29. U heeft een fijn gesprek gehad met de student

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

30. De student zocht samenwerking met u

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

31. De student nam u mee in het zoeken naar oplossingen

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

32. De student heeft gecheckt of u ervan heeft geleerd ('kunt u het de volgende keer zelf?')

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

33. De student vroeg of hij/zij iets van u kon leren

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

34. De student zorgde ervoor dat u met een goed of positief gevoel vertrok

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens, niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

7.3 Brief voor studenten

Beste medestudent van WIJS,

Voor mijn onderzoek naar zelfredzaamheid en welzijn wil ik data van inwoners die bij WIJS met hun vraagstuk komen, verzamelen. Dit is allereerst natuurlijk van belang voor mijn onderzoek, maar ook voor WIJS zal dit belangrijke informatie opleveren. In de enquête wordt namelijk naar de ervaring van inwoners die bij WIJS komen bevestigd. Om een betrouwbare analyse te doen en een goede conclusie te geven, heb ik ongeveer 80 respondenten nodig. Jullie hulp is hierbij dus onmisbaar!

De enquête bestaat uit een voor- en een nameting. De voormeting moet plaatsvinden **voordat** de inwoner door jullie is geholpen (dus voorafgaand aan de 'interventie' of wanneer een inwoner belt om een afspraak in te plannen). Mijn vraag aan jullie is of jullie deze "voormeting" bij zoveel mogelijk mensen kunt afnemen. Je komt bij de met de volgende link: https://rug.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_bph0fTycQc8Rfim.

Je kunt de vragenlijst dan aan mensen voorleggen en hun antwoorden invullen via deze link. Ook kunnen inwoners via deze link de enquête zelf invullen, mochten zij dit liever doen. Omdat ik iedereen hetzelfde wil vertellen over mijn onderzoek, heb ik een "instructiepraatje" toegevoegd. Belangrijk is om vooraf te vragen aan de inwoner óf hij/zij wil deelnemen (uiteraard vrijwillig) en zo ja, of de naam en het telefoonnummer genoteerd mogen worden.

De enquête heeft 16 vragen, waarbij de inwoner telkens keuze heeft uit 5 antwoorden (multiple choice). De enquête neemt dus weinig tijd in beslag. In de enquête worden drie vragen gesteld waarbij .....* staat. Dit gaat over het vraagstuk waarmee de inwoner bij WIJS komt. Dit kan per inwoner verschillend zijn. Komt een persoon bijvoorbeeld voor een belastingaangifte, dan is belasting het onderwerp. Wanneer de enquête is ingevuld door jou of door de inwoner zelf, druk je op de rode pijl rechts onderin. De antwoorden worden dan automatisch verzonden.

De **nameting** vindt plaats nadat de inwoner bij WIJS is geweest en is geholpen door jullie. Deze nameting doe ik zelf, middels een telefoongesprek. Het is dus belangrijk niet te vergeten de **naam en het telefoonnummer te noteren**, om de tweede enquête aan de eerste te kunnen koppelen. Uiteraard worden deze gegevens nadat de nameting klaar is, verwijderd.

Alvast bedankt!! 😊

Anno Smit

7.4 Instructiepraatje studenten

Gestandaardiseerd introductiepraatje (nadat de inwoner bij WIJS een afspraak heeft gemaakt)

Ik zou u willen vragen of u een aantal vragen zou willen beantwoorden over het onderwerp zelfredzaamheid en welzijn. Deze vragen komen van Anno Smit, student bij WIJS en bij de Rijksuniversiteit Groningen. Het zou voor zijn masterscriptie en voor WIJS heel fijn zijn om u hierover een aantal vragen te stellen. De enquête bestaat uit twee delen. Een voor en een nameting. De voormeting heeft 16 vragen en de nameting heeft 18 vragen. Zowel de voor- als de nameting bevatten meerkeuzevragen. Beide metingen nemen hoogstens 5 minuten van uw tijd. Deelname is vrijwillig, u bent dus niet verplicht om deel te nemen. Voorafgaand aan de voormeting zou ik u willen vragen akkoord te geven voor deelname. Daarnaast zou ik u willen vragen uw naam en telefoonnummer te noteren, zodat Anno Smit contact op kan nemen voor de nameting. Deze vindt plaats nadat u bij WIJS bent geweest. Uw antwoorden op de vragen worden uiteraard anoniem verwerkt in het onderzoek. Uw naam en telefoonnummer zijn uitsluitend bedoeld om met u in contact te komen voor de nameting. Uw gegevens worden na de nameting direct verwijderd. Mocht u voor- of achteraf vragen hebben over het onderzoek, kunt u contact opnemen via het volgende emailadres:

a.smit.17@student.rug.nl

7.5 Operationalisering variabelen

7.5.1 Zelfredzaamheid T1 en T2

De variabelen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2 bestaan beide uit dezelfde vragen, op twee verschillende momenten gemeten. De beide variabelen zouden worden gemeten aan de hand van 3 stellingen:

- *Op het gebied van .....*, kan ik de dingen doen die ik moet en wil doen, met of zonder hulp*
- *Wanneer ik op het gebied van .....* iets niet begrijp, of wanneer iets niet lukt, schakel ik tijdig hulp in*
- *Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van .....*, kan ik me goed aanpassen*

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de 3 vragen voor de variabelen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2:

Tabel 3

Frequentieverdeling 3 vragen variabele zelfredzaamheid op T1

Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	6,00	2	4,0	4,0	4,0
	8,00	12	24,0	24,0	28,0
	9,00	12	24,0	24,0	52,0
	10,00	12	24,0	24,0	76,0
	11,00	6	12,0	12,0	88,0
	12,00	5	10,0	10,0	98,0
	14,00	1	2,0	2,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

Tabel 4

Frequentievergelijking 3 vragen variabele zelfredzaamheid op T2

Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2						
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	6,00	1	2,0	2,0	2,0	2,0
	7,00	3	6,0	6,0	6,0	8,0
	8,00	2	4,0	4,0	4,0	12,0
	9,00	12	24,0	24,0	24,0	36,0
	10,00	9	18,0	18,0	18,0	54,0
	11,00	9	18,0	18,0	18,0	72,0
	12,00	11	22,0	22,0	22,0	94,0
	13,00	2	4,0	4,0	4,0	98,0
	14,00	1	2,0	2,0	2,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0		

De antwoorden op bovenstaande vragen werden met een 5-punts Likert schaal gemeten (1= helemaal mee eens, 5= helemaal mee oneens, of 1= zeer tevreden, 5= zeer ontevreden). Om een hoge score op de vraag een hoge mate van zelfredzaamheid te laten zijn, werden de antwoorden op de stellingen gespiegeld met behulp van de volgende syntaxcode in SPSS:

Voor zelfredzaamheid op T1:

```
COMPUTE V1Z1=(5+1)-Q10.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE V2Z1=(5+1)-Q11.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE V6Z1=(5+1)-Q15.
```

```
EXECUTE.
```

Voor zelfredzaamheid op T2:

```
COMPUTE V1Z2=(5+1)-Q17.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE V2Z2=(5+1)-Q18.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE V6Z2=(5+1)-Q22.
```

```
EXECUTE.
```

De factoranalyse van zelfredzaamheid op T1 is verkregen met de volgende syntaxcode:

```
FACTOR
```

```
  /VARIABLES V1Z1 V2Z1 V6Z1
```

```
  /MISSING LISTWISE
```

```
  /ANALYSIS V1Z1 V2Z1 V6Z1
```

```
  /PRINT INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION ROTATION
```

```
  /PLOT EIGEN
```

```
  /CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(25)
```

```
  /EXTRACTION PC
```

```
  /CRITERIA ITERATE(25)
```

```
  /ROTATION VARIMAX
```

```
  /METHOD=CORRELATION.
```

Hieruit volgde de volgende output:

Tabel 5

KMO- en Bartlett's test factoranalyse zelfredzaamheid T1

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,599
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	12,395
	df	3
	Sig.	,006

In de tabel hierboven staan de KMO- en Bartlett's test (tabel 5). De KMO test laat zien of een variabele kan worden voorspeld door alle andere variabelen. Een waarde groter dan ,05 geeft aan dat de variabelen geschikt zijn voor de factoranalyse. In dit geval heeft de KMO-test een

waarde van ,60. De Barlett's test laat zien of de variabelen voldoende met elkaar correleren. Ook deze test moet significant zijn om de factoranalyse uit te kunnen voeren. In dit geval geeft de Barlett's test een waarde van 12,40 en is significant ($p=,006$) en dus zijn de variabelen geschikt om een factoranalyse mee uit te voeren.

Tabel 6

Eigenwaarden en verklaarde variantie factoranalyse zelfredzaamheid T1

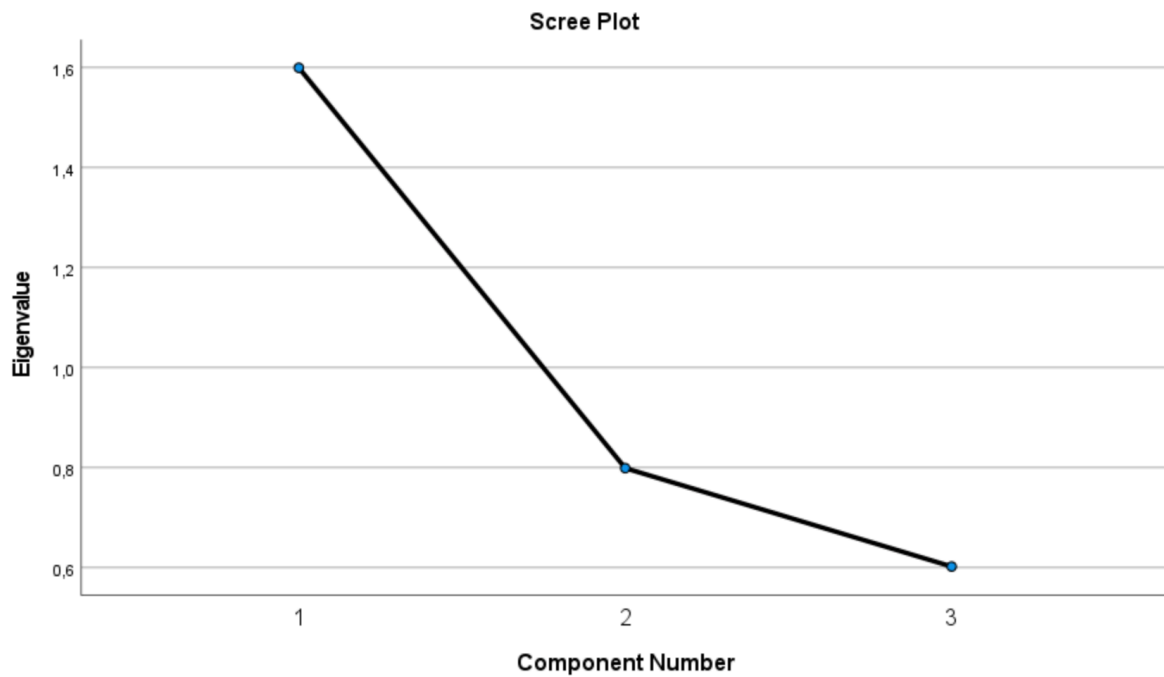
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,599	53,313	53,313	1,599	53,313	53,313
2	,799	26,623	79,936			
3	,602	20,064	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

De tabel hierboven (tabel 6) laat de eigenvalues van de componenten zien. De eerste component heeft een eigenvalue van $\lambda= 1,60$ en is hoger dan het Kaiser's criterium van $\lambda= 1,0$. De component verklaart meer dan de helft van de totale variantie in zelfredzaamheid op T1, namelijk 53,31%. De tweede component heeft een eigenvalue van $\lambda= ,80$ en verklaart 26,62% van de totale variantie in zelfredzaamheid. De twee componenten samen verklaren 79,94% van de totale variantie in zelfredzaamheid op T1. De laatste component heeft een eigenvalue van $\lambda= ,60$ en verklaart 20,06% van de totale variantie in zelfredzaamheid op T1.

Figuur 2

Screeplot factoranalyse zelfredzaamheid T1

In de screeplot hierboven (figuur 2) zijn de 3 componenten van zelfredzaamheid op T1 op een grafische manier weergegeven. Hieruit kan ook worden geconcludeerd dat er sprake is van een enkele factor, aangezien er 1 punt voor de knik is.

Tabel 7

Factorloadingen factoranalyse zelfredzaamheid T1

Component Matrix^a

	Component 1
Op het gebied van .....* kunt u de dingen doen die u moet en wil doen, met of zonder hulp	,654
Wanneer u op het gebied van uw .....* iets niet begrijp of wanneer iets niet lukt, schakelt u tijdig hulp in	,735
Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van .....* kunt u zich goed aanpassen	,794

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

De factorladingen hierboven (tabel 7) laten zien wat de correlatie is tussen de componenten (de 3 vragen van zelfredzaamheid T1) en de factor. Om van een relevante correlatie te spreken moet de correlatie tussen de twee minimaal ,3 zijn. De range van de factorlading tussen de componenten en de factor is ,654- ,794 en worden dus als relevant gezien.

Om de interne consistentie van de gezamenlijke stellingen te bepalen, werd de Cronbach's alpha berekend met de volgende syntaxcode. Hieruit kwam onderstaande output. Voor zelfredzaamheid op T1:

```
RELIABILITY
/VARIABLES=V1Z1 V2Z1 V6Z1
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=CORR
/SUMMARY=TOTAL.
```

Tabel 8

Cronbach's alpha voor de 3 vragen voor zelfredzaamheid op T1

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,524	,559	3

De factoranalyse voor zelfredzaamheid op T2 werd met de volgende syntaxcode verkregen:

```
FACTOR
/VARIABLES V1Z2 V2Z2 V6Z2
/MISSING LISTWISE
/ANALYSIS V1Z1 V2Z1 V6Z1
/PRINT INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION ROTATION
/PLOT EIGEN
/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(25)
```

/EXTRACTION PC
 /CRITERIA ITERATE(25)
 /ROTATION VARIMAX
 /METHOD=CORRELATION.

Hieruit volgde de volgende output:

Tabel 9

KMO- en Bartlett's test factoranalyse zelfredzaamheid T2

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,514
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	19,882
	df	3
	Sig.	<,001

Tabel 9 Hierboven geeft de uitkomsten van de KMO- en Bartlett's test van de variabelen van zelfredzaamheid op T2. De KMO test heeft een waarde van ,51. De Bartlett's test heeft een significante ($p = <,001$) waarde van 19,88. De variabelen zijn dus geschikt om de factoranalyse uit te mogen voeren.

Tabel 10

Eigenwaarden en verklaarde variantie factoranalyse zelfredzaamheid T2

Total Variance Explained						
Component	Total	Initial Eigenvalues		Extraction Sums of Squared Loadings		
		% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	1,624	54,120	54,120	1,624	54,120	54,120
2	,952	31,731	85,851			
3	,424	14,149	100,000			

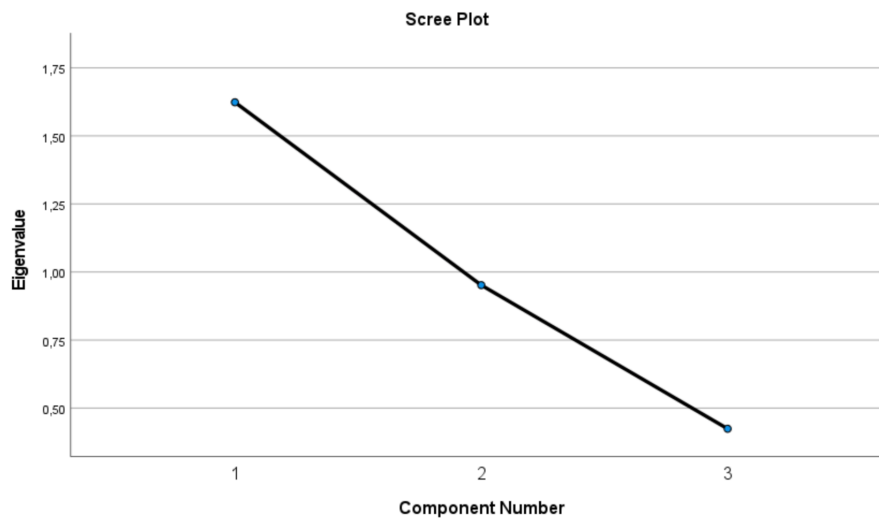
Extraction Method: Principal Component Analysis.

De eigenvalues en verklaarde variantie staan in tabel 10 hierboven. De eerste component heeft een eigenvalue van $\lambda = 1,63$ en verklaart iets meer dan de helft van de totale variantie in zelfredzaamheid op T2, namelijk 54,12%. De tweede component heeft een eigenvalue van $\lambda = ,96$ en valt dus net onder het Kaiser's criterium van $\lambda = 1,0$. Deze component verklaart 31,73%

van de totale variantie in zelfredzaamheid op T2. Van de totale variantie wordt 85,85% verklaard door deze twee componenten. De derde component heeft de laagste eigenvalue van $\lambda = ,42$ en verklaart 14,15% van de totale variantie in zelfredzaamheid op T2.

Figuur 3

Screeplot factoranalyse zelfredzaamheid T2

De screeplot van de 3 componenten van zelfredzaamheid op T2 is hierboven weergegeven (figuur 3). Ook uit deze factoranalyse kan worden geconcludeerd dat er 1 factor is. Er is één component met een eigenvalue hoger dan $\lambda = 1,0$. Echter is er maar een hele lichte knik in de lijn te zien.

Tabel 11

Factorloadingen factoranalyse zelfredzaamheid T2

Component Matrix^a

	Component 1
Op het gebied van .....* kunt u de dingen doen die u moet en wil doen, met of zonder hulp	,877
Wanneer u op het gebied van uw .....* iets niet begrijp of wanneer iets niet lukt, schakelt u tijdig hulp in	,364
Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van .....* kunt u zich goed aanpassen	,850

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

In tabel 11 hierboven staan de factorloadingen, de correlaties tussen de componenten en de factor. De drie manifeste variabelen laden op 1 factor met een factorlading-range van ,364- ,877 en worden- omdat zij allen hoger zijn dan ,3- als relevant gezien.

Om de interne consistentie te bepalen werd ook voor zelfredzaamheid op T2 de Cronbach's alpha berekend:

RELIABILITY

/VARIABLES=V1Z2 V2Z2 V6Z2

/SCALE('ALL VARIABLES') ALL

/MODEL=ALPHA

/STATISTICS=CORR

/SUMMARY=TOTAL.

Tabel 12

Cronbach's alpha voor de 3 vragen voor zelfredzaamheid op T2

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,575	,534	3

Er werden somscores berekend voor zowel zelfredzaamheid op T1 als voor zelfredzaamheid op T2 op basis van de stellingen 'Op het gebied van .....*, kan ik de dingen doen die ik moet en wil doen, met of zonder hulp, Wanneer ik op het gebied van .....* iets niet begrijp, of wanneer iets niet lukt, schakel ik tijdig hulp in, Wanneer zich veranderingen voordoen op het gebied van .....*, kan ik me goed aanpassen'. Een hogere score op de vraag betekende een hogere mate van zelfredzaamheid op T1 en T2. De volgende syntaxcode werd gebruikt om somscores te maken van de 3 stellingen voor zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2.

COMPUTE SomscoreZelfredzaamheidT1=V1Z1+V2Z1+V6Z1.

EXECUTE.

COMPUTE SomscoreZelfredzaamheidT2=V1Z2 + V2Z2 + V6Z2.

EXECUTE.

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de 3 vragen voor de variabelen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2:

Tabel 13

Frequentieverdeling zelfredzaamheid T1

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 6,00	2	4,0	4,0	4,0
8,00	12	24,0	24,0	28,0
9,00	12	24,0	24,0	52,0
10,00	12	24,0	24,0	76,0
11,00	6	12,0	12,0	88,0
12,00	5	10,0	10,0	98,0
14,00	1	2,0	2,0	100,0
Total	50	100,0	100,0	

Tabel 14

Frequentieverdeling zelfredzaamheid T2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 6,00	1	2,0	2,0	2,0
7,00	3	6,0	6,0	8,0
8,00	2	4,0	4,0	12,0
9,00	12	24,0	24,0	36,0
10,00	9	18,0	18,0	54,0
11,00	9	18,0	18,0	72,0
12,00	11	22,0	22,0	94,0
13,00	2	4,0	4,0	98,0
14,00	1	2,0	2,0	100,0
Total	50	100,0	100,0	

Aangezien de somscore van zelfredzaamheid op T1 in de eerste regressieanalyse een interactie vormt met de moderator tevredenheid van de ervaren hulp, werd deze variabele gecentreerd. Dit werd gedaan door het gemiddelde van deze variabele af te trekken van de somscore van zelfredzaamheid op T1. Er werd daarom eerst een gemiddelde berekend (M=9,52), gevolgd door het aanmaken van een nieuwe gecentreerde variabele:

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=SomscoreZelfredzaamheidT1
```

```
  /STATISTICS=MEAN.
```

```
COMPUTE Gecentreerd_ZelfredzaamheidT1=SomscoreZelfredzaamheidT1-9.52.
```

```
EXECUTE.
```

7.5.2 Welzijn T1 en T2

De variabelen Welzijn op T1 en Welzijn op T2 bestaan beide uit dezelfde vraag, op twee verschillende momenten gemeten. Beide variabelen worden gemeten aan de hand van de standaardvraag 'Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?' uit de SDI-database (Data Archiving and Networked Services, 2017).

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabelen welzijn op T1 en daaronder welzijn op T2:

Tabel 15

Frequentieverdeling variabele welzijn T1

Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zeer ontevreden	9	18,0	18,0	18,0
	Ontevreden	9	18,0	18,0	36,0
	Niet ontevreden, niet tevreden	26	52,0	52,0	88,0
	Tevreden	6	12,0	12,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

Tabel 16

Frequentieverdeling variabele welzijn T2

Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zeer ontevreden	9	18,0	18,0	18,0
	Ontevreden	8	16,0	16,0	34,0
	Niet ontevreden, niet tevreden	28	56,0	56,0	90,0
	Tevreden	5	10,0	10,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

Antwoordmogelijkheden varieerden van *zeer tevreden* (1) tot *zeer ontevreden* (5). De antwoorden op de vraag werden gespiegeld en gehercodeerd tot een range van 0-4, zodat een hogere score op de vraag een hogere mate van welzijn voor zowel T1 als T2 weergaf. Dit werd gedaan aan de hand van de volgende syntaxcode:

```
COMPUTE WelzijnT1=(5+1)-Q16.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE WelzijnT2=(5+1)-Q23.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE WelzijnT1 WelzijnT2 (1=0) (2=1) (3=2) (4=3) (5=4).
```

```
EXECUTE.
```

Omdat welzijn op T1 in de tweede regressieanalyse een interactie vormt met de moderator tevredenheid van de ervaren hulp, werd deze variabele gecentreerd. Dit werd gedaan door het gemiddelde van deze variabele af te trekken van de score van welzijn op T1. Er werd daarom eerst een gemiddelde berekend ($M=2,5600$), gevolgd door het aanmaken van een nieuwe gecentreerde variabele:

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=WelzijnT1
```

```
  /STATISTICS=MEAN.
```

```
COMPUTE Gecentreerd_Welzijn_T1=WelzijnT1-2.5600.
```

```
EXECUTE.
```

7.5.3 Tevredenheid van de ervaren hulp

De modererende variabele tevredenheid van ervaren hulp, welke in de tweede meting aan de orde kwam, werd geoperationaliseerd aan de hand van 11 stellingen welke de basishouding vormen van studenten bij WIJS. De stellingen waren: *'De student neemt de tijd, De student laat mij de regie over mijn vraag houden, De student is gastvrij, De student helpt op een informele manier (zoals je een vriend of buurman zou helpen), De student toont interesse, U heeft een fijn gesprek met de student, De student zoekt samenwerking met u, De student neemt u mee in het zoeken naar oplossingen, De student checkt of u hiervan leert ('kunt u het de volgende keer zelf?'), De student vraagt of hij/zij iets van u kan leren, De student zorgt ervoor dat u met een goed of positief gevoel vertrekt'*. De antwoorden op bovenstaande vragen werden met een 5-punts Likert schaal gemeten (1= helemaal mee eens, 5= helemaal mee oneens). De antwoorden op bovenstaande vraag werden gespiegeld met onderstaande syntaxcode, zodat een hogere score op de vraag een hogere mate van tevredenheid van de ervaren hulp weergaf:

```
COMPUTE SHV1=(5+1)-Q24.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV2=(5+1)-Q25.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV3=(5+1)-Q26.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV4=(5+1)-Q27.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV5=(5+1)-Q28.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV6=(5+1)-Q29.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV7=(5+1)-Q30.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV8=(5+1)-Q31.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV9=(5+1)-Q32.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV10=(5+1)-Q33.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE SHV11=(5+1)-Q34.
```

```
EXECUTE.
```

De confirmatieve factoranalyse van tevredenheid van de ervaren hulp is verkregen met de volgende syntaxcode:

```
FACTOR
```

```
  /VARIABLES SHV1 SHV2 SHV3 SHV4 SHV5 SHV6 SHV7 SHV8 SHV9 SHV10 SHV11
```

```
  /MISSING LISTWISE
```

```
  /ANALYSIS V1Z1 V2Z1 V6Z1
```

```
  /PRINT INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION ROTATION
```

```
  /PLOT EIGEN
```

```
  /CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(25)
```

```
  /EXTRACTION PC
```

```
  /CRITERIA ITERATE(25)
```

```
  /ROTATION VARIMAX
```

```
  /METHOD=CORRELATION.
```

Hieruit volgt de volgende output:

Tabel 17

KMO- en Bartlett's test factoranalyse tevredenheid van de ervaren hulp

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,695
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	159,158
	df	55
	Sig.	<,001

De KMO test in de KMO- en Bartlett's tabel hierboven (tabel 17) heeft een waarde van ,70. De Bartlett's test heeft een significante ($p = <,001$) waarde van 159,16 en de variabelen zijn daarom geschikt om een factoranalyse mee uit te voeren.

Tabel 18*Eigenwaarden en verklaarde variantie factoranalyse tevredenheid van de ervaren hulp*

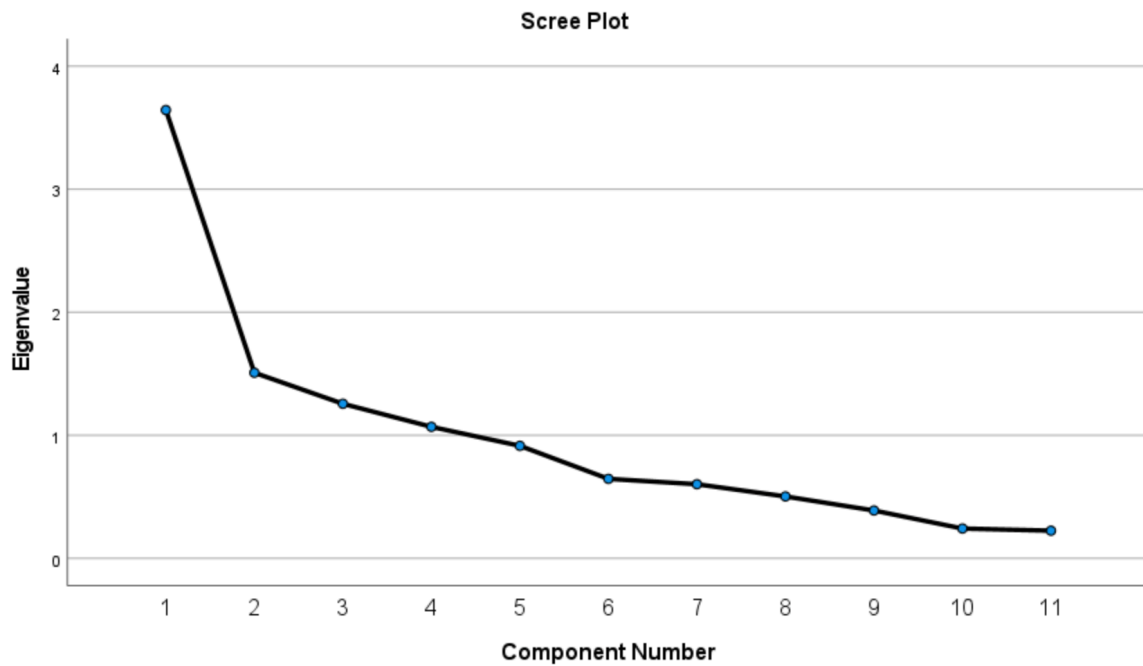
Component	Total Variance Explained								
	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3,644	33,129	33,129	3,644	33,129	33,129	3,027	27,517	27,517
2	1,509	13,716	46,845	1,509	13,716	46,845	2,126	19,328	46,845
3	1,256	11,421	58,266						
4	1,069	9,718	67,984						
5	,914	8,313	76,297						
6	,646	5,874	82,171						
7	,602	5,477	87,648						
8	,503	4,574	92,221						
9	,389	3,535	95,756						
10	,242	2,202	97,958						
11	,225	2,042	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

In tabel 18 hierboven worden de eigenvalues en de verklaarde variantie van de componenten gegeven. De hoogste eigenvalue van component 1 heeft een waarde van $\lambda = 3,64$. Deze component verklaart ongeveer een derde (33,13%) van de totale variantie in tevredenheid van de ervaren hulp. De tweede component heeft een lagere eigenvalue van $\lambda = 1,51$ en verklaart 13,72% van de totale variantie. De eerste twee componenten samen verklaren net iets minder dan de helft (46,85%) van de variantie in tevredenheid van de ervaren hulp. De derde en vierde component hebben respectievelijk een eigenvalue van $\lambda = 1,26$ en $\lambda = 1,07$ en verklaren 11,42% en 9,72% van de totale variantie in tevredenheid van de ervaren hulp. De componenten 5 tot en met 11 hebben allen een lagere eigenvalue dan $\lambda = 1,0$. De laagste eigenvalue is $\lambda = ,23$ en deze component verklaart 2,04% van de variantie in tevredenheid van de ervaren hulp.

Figuur 4

Screepplot factoranalyse tevredenheid van de ervaren hulp

Hierboven (figuur 4) is de screeplot met de 11 componenten van tevredenheid van de ervaren hulp weergegeven. Hierin valt een duidelijke knik in de lijn te zien na de eerste component, wat ondersteunt dat er sprake is van 1 factor, in plaats van 2 factoren (verbondenheid en autonomie).

Tabel 19*Factorloadingen factoranalyse tevredenheid van de ervaren hulp*

Rotated Component Matrix^a

	Component	
	1	2
De student nam de tijd	,243	,681
De student liet mij de regie over mijn vraag houden	,597	,307
De student was gastvrij	,150	,655
De student hielp op een informele manier (zoals je een vriend of buurman zou helpen)	,610	,152
De student toonde interesse	,621	,330
U heeft een fijn gesprek gehad met de student	,573	,266
De student zocht samenwerking met u	,817	,133
De student nam u mee in het zoeken naar oplossingen	,852	-,126
De student heeft gecheckt of u ervan heeft geleerd ('kunt u het de volgende keer zelf?')	,313	,022
De student vroeg of hij/zij iets van u kon leren	,105	,580
De student zorgde ervoor dat u met een goed gevoel vertrok	,002	,751

Extraction Method: Principal Component Analysis.
 Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

Hierboven is de tabel met factorloadingen weergegeven (tabel 19). De twee kolommen met component 1 en 2 geven aan dat bij SPSS is gekozen om na te gaan of er sprake is van 2 verschillende factoren (verbondenheid en autonomie), in plaats van 1 factor (tevredenheid van de ervaren hulp). De factorloadingen laden niet duidelijk op één van de twee factoren en hebben een brede range. Dit ondersteunt dat er sprake is van 1 factor en dat de 11 vragen goed passen bij tevredenheid van de ervaren hulp.

Om de interne consistentie van de 11 stellingen te bepalen, werd de Cronbach's alpha berekend met behulp van de volgende syntaxcode:

RELIABILITY

/VARIABLES=SHV1 SHV2 SHV3 SHV4 SHV5 SHV6 SHV7 SHV8 SHV9 SHV10 SHV11

```
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL  
/MODEL=ALPHA  
/STATISTICS=CORR  
/SUMMARY=TOTAL.
```

Hieruit volgde de volgende output:

Tabel 20

Cronbach's alpha voor de 11 vragen voor tevredenheid met de ervaren hulp

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,764	,784	11

De Cronbach's alpha van de 11 stellingen is 0,764 (tabel 20), wat duidt op een adequate interne consistentie. Het verwijderen van eventuele stellingen zorgt niet voor grote verbetering van de Chronbach's alpha. Van de 11 stellingen samen werd een somscore berekend. Hierbij gaf een hogere score meer tevredenheid van de ervaren hulp aan en een lagere score minder tevredenheid van de ervaren hulp. De syntaxcode die hierbij is gebruikt is:

```
COMPUTE
```

```
SomErvarenHulp=SHV1+SHV2+SHV3+SHV4+SHV5+SHV6+SHV7+SHV8+SHV9+SHV10+SHV11.
```

```
EXECUTE.
```

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele tevredenheid met de ervaren hulp van studenten:

Tabel 21

Frequentieverdeling 11 vragen van de variabele tevredenheid van de ervaren hulp

Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	37,00	1	2,0	2,0	2,0
	39,00	1	2,0	2,0	4,0
	40,00	1	2,0	2,0	6,0
	41,00	2	4,0	4,0	10,0
	42,00	5	10,0	10,0	20,0
	43,00	4	8,0	8,0	28,0
	44,00	10	20,0	20,0	48,0
	45,00	10	20,0	20,0	68,0
	46,00	6	12,0	12,0	80,0
	47,00	4	8,0	8,0	88,0
	49,00	1	2,0	2,0	90,0
	50,00	2	4,0	4,0	94,0
	51,00	1	2,0	2,0	96,0
	53,00	2	4,0	4,0	100,0
	Total		50	100,0	100,0

In beide regressieanalyses is sprake van een interactie met de moderator tevredenheid van de ervaren hulp. Daarom werd deze variabele gecentreerd. Dit werd gedaan door het gemiddelde van deze variabele af te trekken van de somscore van tevredenheid van de ervaren hulp. Er werd daarom eerst een gemiddelde berekend ($M=44,800$), gevolgd door het aanmaken van een nieuwe gecentreerde variabele:

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=SomErvarenHulp
```

```
/STATISTICS=MEAN.
```

```
COMPUTE Gecentreerd_Ervaren_Hulp=SomErvarenHulp-44.800.
```

```
EXECUTE.
```

7.5.4 Controlevariabele sociale contacten

Sociale contacten werd gemeten aan de hand van een standaardvraag uit de SDI-database (Data Archiving and Networked Services, 2017). De vraag die aan de respondenten werd gesteld was 'Hoe tevreden bent u over het algemeen met uw sociale contacten?' De antwoordcategorieën bij deze vraag varieerde van *zeer tevreden (1)* tot *zeer ontevreden (5)*.

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele tevredenheid met sociale contacten:

Tabel 22

Frequentieverdeling variabele sociale contacten

Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zeer ontevreden	5	10,0	10,0	10,0
	Ontevreden	4	8,0	8,0	18,0
	Niet ontevreden, niet tevreden	31	62,0	62,0	80,0
	Tevreden	10	20,0	20,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

Om een positiever antwoord een hogere score te geven, werden de antwoorden gespiegeld en gehercodeerd naar een range van 0-4 met de volgende syntaxcode:

```
COMPUTE Tevr_Soc_Cont=(5+1)-Q1.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE Tevr_Soc_Cont (1=0) (2=1) (3=2) (4=3) (5=4).
```

```
EXECUTE.
```

7.5.5 Controlevariabele opleiding

Het opleidingsniveau van de respondent werd ook gemeten aan de hand van een standaardvraag uit de SDI-database (Data Archiving and Networked Services, 2017). De antwoordmogelijkheden hierbij waren van laag naar hoog 'Basisonderwijs, vmbo, eerste drie jaren havo/vwo en mbo-1 (1), Bovenbouw, havo/vwo, mbo-2, mbo-3 en mbo-4 (2), Hbo en wo (3), Onbekend (4)'.

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele opleiding:

Tabel 23

Frequentieverdeling variabele opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Basisonderwijs, vmbo, eerste drie jaren havo/wo en mbo-1	12	24,0	24,0	24,0
	Bovenbouw, havo/wo, mbo-2, mbo-3 en mbo-4	18	36,0	36,0	60,0
	Hbo of wo	17	34,0	34,0	94,0
	Onbekend	3	6,0	6,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

Omdat er 3 respondenten de waarde 4 hadden ingevuld (onbekend), werden deze waarden geïmputeerd. Dit werd gedaan door allereerst de overige 47 respondenten te selecteren en daarna het gemiddelde van de variabele opleiding over deze 47 respondent te berekenen ($M=2,11$). Het gemiddelde werd afgerond naar de waarde 2 en aan de 3 respondenten die de waarde 'onbekend' hadden ingevuld, toegekend. Dit werd gedaan met de volgende syntax:

```
USE ALL.
```

```
COMPUTE filter_$=(Q2 <= 3).
```

```
VARIABLE LABELS filter_$ 'Q2 <= 3 (FILTER)'.  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
FILTER BY filter_$.  
EXECUTE.
```

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=Q2
```

```
  /STATISTICS=MEAN.
```

7.5.6 Controlevariabele leeftijd

De controlevariabele leeftijd werd getoetst aan de hand van de vraag 'Wat is uw leeftijd?' De antwoordmogelijkheid bij deze vraag bestond uit een leeg vak waarin de respondent zijn of haar leeftijd kon invullen. Er zijn geen missende waarden. Hieronder is de frequentie van de leeftijd in intervallen weergegeven, gezien de uiteenlopende leeftijden van de respondenten.

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele leeftijd:

Tabel 24

Frequentieverdeling variabele leeftijd

Leeftijd in intervallen					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	15-24 jaar	4	8,0	8,0	8,0
	25-34 jaar	3	6,0	6,0	14,0
	35-44 jaar	7	14,0	14,0	28,0
	45-54 jaar	12	24,0	24,0	52,0
	55-64 jaar	13	26,0	26,0	78,0
	65 jaar en ouder	11	22,0	22,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

7.5.7 Controlevariabele nationaliteit

Aan de hand van de vraag *'In welk land bent u geboren?'* werd de controlevariabele nationaliteit getoetst. Er kon een keuze worden gemaakt uit de antwoorden *'Nederland (1) en Niet-Nederland, namelijk in...'* (2).

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele nationaliteit:

Tabel 25

Frequentieverdeling variabele nationaliteit

In welk land bent u geboren? - Selected Choice					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nederland	19	38,0	38,0	38,0
	Niet in Nederland	31	62,0	62,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

De variabele werd gehercodeerd *'Nederland (0) en Niet-Nederland, namelijk in...'* (1). Dit werd gedaan met de volgende syntaxcode:

RECODE Q5 (1=0) (2=1) INTO Nationaliteit.

EXECUTE.

Hieronder wordt de frequentie weergegeven uit welke landen de respondenten van oorsprong komen. De bovenste rij zijn de respondenten die van oorsprong uit Nederland komen.

Tabel 26

Frequentieverdeling land van oorsprong

**In welk land bent u geboren? - Niet in Nederland, namelijk in
- Text**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	19	38,0	38,0	38,0
Egypte	2	4,0	4,0	42,0
Eritrea	6	12,0	12,0	54,0
Ghana	1	2,0	2,0	56,0
Hongarije	1	2,0	2,0	58,0
Indonesië	1	2,0	2,0	60,0
Irak	3	6,0	6,0	66,0
Iran	4	8,0	8,0	74,0
Kenia	1	2,0	2,0	76,0
Koeweit	1	2,0	2,0	78,0
Libanon	1	2,0	2,0	80,0
Nigeria	1	2,0	2,0	82,0
Oekraïne	1	2,0	2,0	84,0
Somalië	5	10,0	10,0	94,0
Suriname	2	4,0	4,0	98,0
Turkije	1	2,0	2,0	100,0
Total	50	100,0	100,0	

7.5.8 Controlevariabele geslacht

De controlevariabele geslacht werd getoetst aan de hand van de vraag 'Wat is uw geslacht?' de respondent kon op de volgende manieren antwoord geven: 'man (1) en vrouw (2).

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele geslacht:

Tabel 27

Frequentieverdeling geslacht

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Man	30	60,0	60,0	60,0
	Vrouw	20	40,0	40,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

De variabele geslacht werd gehercodeerd naar 'man (0) en vrouw (1) met de volgende syntaxcode:

```
RECODE Q3 (1=0) (2=1) INTO Geslacht.
```

```
EXECUTE.
```

7.5.9 Controlevariabele arbeid

Arbeid werd getoetst aan de hand van de volgende vraag: 'Verricht u op dit moment betaalde arbeid'. Op de vraag kon op de volgende manieren worden geantwoord: 'ja (1) en Nee (2).

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele geslacht

Tabel 28

Frequentieverdeling arbeid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	12	24,0	24,0	24,0
	Nee	38	76,0	76,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

De variabele arbeid werd gehercodeerd naar 'Nee (0) en Ja (1)' met de volgende syntaxcode:

```
RECODE Q6 (1=1) (2=0) INTO Arbeid.
```

```
EXECUTE.
```


7.5.10 Controlevariabele uitkering

De laatste controlevariabele uitkering werd getoetst aan de hand van de vraag 'Heeft u op dit moment een uitkering?' De respondent kon hierop antwoorden met de volgende antwoordmogelijkheden: 'ja (1) en Nee (2).

Hieronder volgt de frequentieverdeling van de variabele uitkering:

Tabel 29

Frequentieverdeling uitkering

Heeft u op dit moment een uitkering?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	37	74,0	74,0	74,0
	Nee	13	26,0	26,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

De variabele uitkering werd gehercodeerd naar 'Nee (0) en Ja (1)' met de volgende syntaxcode:

```
RECODE Q7 (1=1) (2=0) INTO Uitkering.  
EXECUTE.
```

7.5.11 Interactievariabele zelfredzaamheid * tevredenheid van de ervaren hulp

Omdat in de regressieanalyse van zelfredzaamheid een mogelijk modererend verband wordt aangetoond, is een interactievariabele aangemaakt tussen de gecentreerde variabelen zelfredzaamheid op T1 en de tevredenheid van de ervaren hulp. De interactievariabele is hierbij het product tussen de twee gecentreerde variabelen. De interactievariabele is aangemaakt met de volgende syntaxcode:

```
COMPUTE Interact_ZelfredzaamheidT1xErvaren_Hulp=Gecentreerd_ZelfredzaamheidT1 *  
Gecentreerd_Ervaren_Hulp.  
EXECUTE.
```

7.6 Analyseresultaten

7.6.1 Descriptieve statistieken

De descriptieve statistieken zijn met behulp van de volgende syntaxcode verkregen:

```
FREQUENCIES VARIABLES=SomscoreZelfredzaamheidT1 SomscoreZelfredzaamheidT2 WelzijnT1  
WelzijnT2
```

```
  SomErvarenHulp Tevr_Soc_Cont Opleiding Leeftijd  
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN  
/ORDER=ANALYSIS.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=Uitkering Arbeid Nationaliteit Geslacht Wijk  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel 30 geeft de descriptieve statistiek weer van de continue variabelen uit het onderzoek. Gemiddeld scoren de respondenten 9,5200 op zelfredzaamheid op T1, met een standaarddeviatie van 1,58101. De score op zelfredzaamheid op T2 ligt iets hoger; 10,2400. De standaarddeviatie hierbij is 1,73276. De score van welzijn is op beide momenten gelijk, namelijk 2,5800. Op tevredenheid met de ervaren hulp wordt gemiddeld hoog gescoord. Het gemiddelde is 44,800. De standaarddeviatie hierbij is 3,12332. De minimumscore is 37,00 en de maximumscore is 53,00. De gemiddelde score op tevredenheid met sociale contacten is 2,9200 met een standaarddeviatie van 0,82906. De gemiddelde score op opleiding is 2,10. Dit wil zeggen dat de gemiddelde score op deze variabele *Bovenbouw, havo/vwo, mbo-2, mbo-3 en mbo-4* is. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 52,7200 jaar met een standaarddeviatie van 15,70394. De jongste respondent is 18,00 jaar en de oudste respondent is 82,00 jaar. Tabel 31 laat de frequentieverdeling van de woonwijk waar de respondenten wonen, zien. De meeste inwoners (n=28) wonen in de wijk *west*, gevolgd door de wijk *oude wijken* (n=13). Onder wijk *west* valt Paddepoel. Hierin is de hoofdruimte van WIJS, 'de Ruimte', gevestigd.

Tabel 30*Descriptieve statistiek continue variabelen*

		Statistics							
		Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1	Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2	Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	Wat is uw leeftijd?
N	Valid	50	50	50	50	50	50	50	50
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		9,5200	10,2400	2,5800	2,5800	44,8000	2,9200	2,10	52,7200
Median		9,0000	10,0000	3,0000	3,0000	45,0000	3,0000	2,00	54,0000
Std. Deviation		1,58101	1,73276	,92780	,90554	3,12332	,82906	,763	15,70394
Minimum		6,00	6,00	1,00	1,00	37,00	1,00	1	18,00
Maximum		14,00	14,00	4,00	4,00	53,00	4,00	3	82,00

Tabel 31*Descriptieve statistiek woonwijk in de stad Groningen*

In welke wijk in Groningen woont u?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Centrum	2	4,0	4,0	4,0
	Oude wijken	13	26,0	26,0	30,0
	Oost	2	4,0	4,0	34,0
	Zuid	2	4,0	4,0	38,0
	West	28	56,0	56,0	94,0
	Anders	3	6,0	6,0	100,0
	Total	50	100,0	100,0	

7.6.2 Bivariate statistieken

Voor het bepalen van de correlatie tussen continue variabelen is gebruik gemaakt van Pearson's correlatie. De volgende syntaxcode is hiervoor gebruikt:

CORRELATIONS

```
/VARIABLES=SomscoreZelfredzaamheidT1 SomscoreZelfredzaamheidT2 WelzijnT1 WelzijnT2
```

```
SomErvarenHulp
```

```
Tevr_Soc_Cont Opleiding Leeftijd
```

```
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
```

```
/MISSING=PAIRWISE.
```

Hieruit volgt de volgende output:

Tabel 32

Correlatietabel continue variabelen

		<u>Correlations</u>							
		Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1	Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2	Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	Wat is uw leeftijd?
Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1	Pearson <u>Correlation</u>	1	,855**	-,043	-,058	,063	,110	,125	-,181
	<u>Sig. (2-tailed)</u>		,000	,768	,688	,665	,446	,386	,209
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2	Pearson <u>Correlation</u>	,855**	1	-,076	-,078	,179	,213	-,003	-,351*
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,000		,602	,593	,214	,138	,983	,013
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	Pearson <u>Correlation</u>	-,043	-,076	1	,952**	-,170	,247	,032	-,059
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,768	,602		,000	,237	,083	,827	,686
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	Pearson <u>Correlation</u>	-,058	-,078	,952**	1	-,175	,281*	-,056	-,021
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,688	,593	,000		,225	,048	,699	,883
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten	Pearson <u>Correlation</u>	,063	,179	-,170	-,175	1	,080	,094	-,044
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,665	,214	,237	,225		,579	,515	,764
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	Pearson <u>Correlation</u>	,110	,213	,247	,281*	,080	1	-,019	-,108
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,446	,138	,083	,048	,579		,894	,454
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	Pearson <u>Correlation</u>	,125	-,003	,032	-,056	,094	-,019	1	,014
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,386	,983	,827	,699	,515	,894		,921
	N	50	50	50	50	50	50	50	50
Wat is uw leeftijd?	Pearson <u>Correlation</u>	-,181	-,351*	-,059	-,021	-,044	-,108	,014	1
	<u>Sig. (2-tailed)</u>	,209	,013	,686	,883	,764	,454	,921	
	N	50	50	50	50	50	50	50	50

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

De correlaties tussen continue variabelen en dummyvariabelen zijn berekend met behulp van de uitkomst van de R-kwadraat waarde uit onderstaande ANOVA-tabellen. Door de wortel te trekken uit deze waarde, wordt de correlatie tussen beide variabelen berekend. De volgende syntaxcodes zijn gebruikt om de correlaties te berekenen en de output naast deze syntaxcodes kwam hieruit voort:

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT1 BY Geslacht

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/CRITERIA=ALPHA(0.05)
/DESIGN=Geslacht.
```

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,963 ^a	1	,963	,381	,540
Intercept	4324,403	1	4324,403	1708,172	,000
Geslacht	,963	1	,963	,381	,540
Error	121,517	48	2,532		
Total	4654,000	50			
Corrected Total	122,480	49			

a. R Squared = ,008 (Adjusted R Squared = -,013)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT2 BY Geslacht

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/CRITERIA=ALPHA(0.05)
/DESIGN=Geslacht.
```

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,270 ^a	1	,270	,088	,768
Intercept	5018,430	1	5018,430	1640,345	,000
Geslacht	,270	1	,270	,088	,768
Error	146,850	48	3,059		
Total	5390,000	50			
Corrected Total	147,120	49			

a. R Squared = ,002 (Adjusted R Squared = -,019)

UNIANOVA WelzijnT1 BY Geslacht

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/CRITERIA=ALPHA(0.05)
/DESIGN=Geslacht.
```

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	2,613 ^a	1	2,613	3,170	,081
Intercept	308,053	1	308,053	373,713	,000
Geslacht	2,613	1	2,613	3,170	,081
Error	39,567	48	,824		
Total	375,000	50			
Corrected Total	42,180	49			

a. R Squared = ,062 (Adjusted R Squared = ,042)

UNIANOVA WelzijnT2 BY Geslacht

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/CRITERIA=ALPHA(0.05)
/DESIGN=Geslacht.
```

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	1,763 ^a	1	1,763	2,203	,144
Intercept	310,083	1	310,083	387,436	,000
Geslacht	1,763	1	1,763	2,203	,144
Error	38,417	48	,800		
Total	373,000	50			
Corrected Total	40,180	49			

a. R Squared = ,044 (Adjusted R Squared = ,024)

UNIANOVA SomErvarenHulp BY Geslacht

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Geslacht.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	65,333 ^a	1	65,333	7,599	,008
Intercept	97344,053	1	97344,053	11322,733	,000
Geslacht	65,333	1	65,333	7,599	,008
Error	412,667	48	8,597		
Total	100830,000	50			
Corrected Total	478,000	49			

a. R Squared = ,137 (Adjusted R Squared = ,119)

UNIANOVA Tevr_Soc_Cont BY Geslacht

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Geslacht.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,013 ^a	1	,013	,019	,891
Intercept	408,333	1	408,333	582,178	,000
Geslacht	,013	1	,013	,019	,891
Error	33,667	48	,701		
Total	460,000	50			
Corrected Total	33,680	49			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = -,020)

UNIANOVA Opleiding BY Geslacht

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Geslacht.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,083 ^a	1	,083	,141	,709
Intercept	213,363	1	213,363	360,403	,000
Geslacht	,083	1	,083	,141	,709
Error	28,417	48	,592		
Total	249,000	50			
Corrected Total	28,500	49			

a. R Squared = ,003 (Adjusted R Squared = -,018)

UNIANOVA Leeftijd BY Geslacht

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Geslacht.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Wat is uw leeftijd?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	1647,363 ^a	1	1647,363	7,576	,008
Intercept	139406,963	1	139406,963	641,153	,000
Geslacht	1647,363	1	1647,363	7,576	,008
Error	10436,717	48	217,432		
Total	151054,000	50			
Corrected Total	12084,080	49			

a. R Squared = ,136 (Adjusted R Squared = ,118)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT1 BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,066 ^a	1	,066	,026	,873
Intercept	4262,466	1	4262,466	1671,360	,000
Etniciteit	,066	1	,066	,026	,873
Error	122,414	48	2,550		
Total	4654,000	50			
Corrected Total	122,480	49			

a. R Squared = ,001 (Adjusted R Squared = -,020)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT2 BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,505 ^a	1	,505	,165	,686
Intercept	4964,905	1	4964,905	1625,455	,000
Etniciteit	,505	1	,505	,165	,686
Error	146,615	48	3,054		
Total	5390,000	50			
Corrected Total	147,120	49			

a. R Squared = ,003 (Adjusted R Squared = -,017)

UNIANOVA WelzijnT1 BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,346 ^a	1	,346	,397	,531
Intercept	308,666	1	308,666	354,165	,000
Etniciteit	,346	1	,346	,397	,531
Error	41,834	48	,872		
Total	375,000	50			
Corrected Total	42,180	49			

a. R Squared = ,008 (Adjusted R Squared = -,012)

UNIANOVA WelzijnT2 BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	3,396E-5 ^a	1	3,396E-5	,000	,995
Intercept	313,600	1	313,600	374,635	,000
Etniciteit	3,396E-5	1	3,396E-5	,000	,995
Error	40,180	48	,837		
Total	373,000	50			
Corrected Total	40,180	49			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = -,021)

UNIANOVA SomErvarenHulp BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	8,153 ^a	1	8,153	,833	,366
Intercept	94993,673	1	94993,673	9704,637	,000
Etniciteit	8,153	1	8,153	,833	,366
Error	469,847	48	9,788		
Total	100830,000	50			
Corrected Total	478,000	49			

a. R Squared = ,017 (Adjusted R Squared = -,003)

UNIANOVA Tivr_Soc_Cont BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,539 ^a	1	,539	,781	,381
Intercept	408,859	1	408,859	592,175	,000
Etniciteit	,539	1	,539	,781	,381
Error	33,141	48	,690		
Total	460,000	50			
Corrected Total	33,680	49			

a. R Squared = ,016 (Adjusted R Squared = -,004)

UNIANOVA Opleiding BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,069 ^a	1	,069	,116	,735
Intercept	205,989	1	205,989	347,767	,000
Etniciteit	,069	1	,069	,116	,735
Error	28,431	48	,592		
Total	249,000	50			
Corrected Total	28,500	49			

a. R Squared = ,002 (Adjusted R Squared = -,018)

UNIANOVA Leeftijd BY Nationaliteit

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN= Nationaliteit.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Wat is uw leeftijd?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	223,577 ^a	1	223,577	,905	,346
Intercept	133575,497	1	133575,497	540,586	,000
Etniciteit	223,577	1	223,577	,905	,346
Error	11860,503	48	247,094		
Total	151054,000	50			
Corrected Total	12084,080	49			

a. R Squared = ,019 (Adjusted R Squared = -,002)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT1 BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	6,603 ^a	1	6,603	2,735	,105
Intercept	3461,643	1	3461,643	1433,922	,000
Arbeid	6,603	1	6,603	2,735	,105
Error	115,877	48	2,414		
Total	4654,000	50			
Corrected Total	122,480	49			

a. R Squared = ,054 (Adjusted R Squared = ,034)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT2 BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	11,230 ^a	1	11,230	3,967	,052
Intercept	4043,790	1	4043,790	1428,371	,000
Arbeid	11,230	1	11,230	3,967	,052
Error	135,890	48	2,831		
Total	5390,000	50			
Corrected Total	147,120	49			

a. R Squared = ,076 (Adjusted R Squared = ,057)

UNIANOVA WelzijnT1 BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	2,785 ^a	1	2,785	3,394	,072
Intercept	270,625	1	270,625	329,740	,000
Arbeid	2,785	1	2,785	3,394	,072
Error	39,395	48	,821		
Total	375,000	50			
Corrected Total	42,180	49			

a. R Squared = ,066 (Adjusted R Squared = ,047)

UNIANOVA WelzijnT2 BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	2,785 ^a	1	2,785	3,575	,065
Intercept	270,625	1	270,625	347,375	,000
Arbeid	2,785	1	2,785	3,575	,065
Error	37,395	48	,779		
Total	373,000	50			
Corrected Total	40,180	49			

a. R Squared = ,069 (Adjusted R Squared = ,050)

UNIANOVA SomErvarenHulp BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	6,004 ^a	1	6,004	,611	,438
Intercept	73908,004	1	73908,004	7516,138	,000
Arbeid	6,004	1	6,004	,611	,438
Error	471,996	48	9,833		
Total	100830,000	50			
Corrected Total	478,000	49			

a. R Squared = ,013 (Adjusted R Squared = -,008)

UNIANOVA Tivr_Soc_Cont BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,101 ^a	1	,101	,144	,706
Intercept	316,901	1	316,901	453,000	,000
Arbeid	,101	1	,101	,144	,706
Error	33,579	48	,700		
Total	460,000	50			
Corrected Total	33,680	49			

a. R Squared = ,003 (Adjusted R Squared = -,018)

UNIANOVA Opleiding BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,355 ^a	1	,355	,606	,440
Intercept	168,835	1	168,835	287,943	,000
Arbeid	,355	1	,355	,606	,440
Error	28,145	48	,586		
Total	249,000	50			
Corrected Total	28,500	49			

a. R Squared = ,012 (Adjusted R Squared = -,008)

UNIANOVA Leeftijd BY Arbeid

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Arbeid.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,355 ^a	1	,355	,606	,440
Intercept	168,835	1	168,835	287,943	,000
Arbeid	,355	1	,355	,606	,440
Error	28,145	48	,586		
Total	249,000	50			
Corrected Total	28,500	49			

a. R Squared = ,012 (Adjusted R Squared = -,008)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT1 BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T1

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	10,900 ^a	1	10,900	4,689	,035
Intercept	3677,140	1	3677,140	1581,848	,000
Uitkering	10,900	1	10,900	4,689	,035
Error	111,580	48	2,325		
Total	4654,000	50			
Corrected Total	122,480	49			

a. R Squared = ,089 (Adjusted R Squared = ,070)

UNIANOVA SomscoreZelfredzaamheidT2 BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	23,016 ^a	1	23,016	8,902	,004
Intercept	4332,776	1	4332,776	1675,799	,000
Uitkering	23,016	1	23,016	8,902	,004
Error	124,104	48	2,585		
Total	5390,000	50			
Corrected Total	147,120	49			

a. R Squared = ,156 (Adjusted R Squared = ,139)

UNIANOVA WelzijnT1 BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	1,244 ^a	1	1,244	1,459	,233
Intercept	273,564	1	273,564	320,775	,000
Uitkering	1,244	1	1,244	1,459	,233
Error	40,936	48	,853		
Total	375,000	50			
Corrected Total	42,180	49			

a. R Squared = ,030 (Adjusted R Squared = ,009)

UNIANOVA WelzijnT2 BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	1,244 ^a	1	1,244	1,534	,222
Intercept	273,564	1	273,564	337,252	,000
Uitkering	1,244	1	1,244	1,534	,222
Error	38,936	48	,811		
Total	373,000	50			
Corrected Total	40,180	49			

a. R Squared = ,031 (Adjusted R Squared = ,011)

UNIANOVA SomErvarenHulp BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Som van de 11 stellingen van tevredenheid met de ervaren hulp van studenten

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	3,260 ^a	1	3,260	,330	,569
Intercept	77713,340	1	77713,340	7857,436	,000
Uitkering	3,260	1	3,260	,330	,569
Error	474,740	48	9,890		
Total	100830,000	50			
Corrected Total	478,000	49			

a. R Squared = ,007 (Adjusted R Squared = -,014)

UNIANOVA Tivr_Soc_Cont BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,112 ^a	1	,112	,161	,690
Intercept	333,952	1	333,952	477,536	,000
Uitkering	,112	1	,112	,161	,690
Error	33,568	48	,699		
Total	460,000	50			
Corrected Total	33,680	49			

a. R Squared = ,003 (Adjusted R Squared = -,017)

UNIANOVA Opleiding BY Uitkering

/METHOD=SSTYPE(3)
 /INTERCEPT=INCLUDE
 /CRITERIA=ALPHA(0.05)
 /DESIGN=Uitkering.

Tests of Between-Subjects Effects
 Dependent Variable: Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,009 ^a	1	,009	,016	,901
Intercept	168,489	1	168,489	283,865	,000
Uitkering	,009	1	,009	,016	,901
Error	28,491	48	,594		
Total	249,000	50			
Corrected Total	28,500	49			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = -,020)

UNIANOVA Leeftijd BY Uitkering

```
/METHOD=SSTYPE(3)  
/INTERCEPT=INCLUDE  
/CRITERIA=ALPHA(0.05)  
/DESIGN=Uitkering.
```

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: Wat is uw leeftijd?

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	2018,837 ^a	1	2018,837	9,628	,003
Intercept	93310,037	1	93310,037	444,985	,000
Uitkering	2018,837	1	2018,837	9,628	,003
Error	10065,243	48	209,693		
Total	151054,000	50			
Corrected Total	12084,080	49			

a. R Squared = ,167 (Adjusted R Squared = ,150)

7.6.3 Assumpties

Om de normaliteit van de afhankelijke variabele bij de herhaalde metingen te bepalen, is de Kolmogorov-Smirnov test uitgevoerd (tabel 33). Deze test of de afhankelijke variabelen van de herhaalde metingen normaal verdeeld zijn. De nulhypothese hierbij is dat de data normaal verdeeld zijn. Significantie betekent hierbij dat de nulhypothese wordt verworpen en er dus niet sprake is van een normale verdeling van de data.

Om de normaliteit van zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2 te controleren is de volgende syntaxcode gebruikt:

```
EXAMINE VARIABLES=SomscoreZelfredzaamheidT2 WelzijnT2  
/PLOT BOXPLOT STEMLEAF NPLOT  
/COMPARE GROUPS  
/STATISTICS DESCRIPTIVES  
/CINTERVAL 95  
/MISSING LISTWISE  
/NOTOTAL.
```

Hieruit volgt de volgende output:

Tabel 33

Output normaliteit Kolmogorov-Smirnov test voor zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2	,153	43	,013	,932	43	,014
Hoe tevreden bent u op dit moment met uw leven?	,349	43	,000	,798	43	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Bij beide afhankelijke variabelen (zelfredzaamheid op T2 en welzijn op T2) is sprake van significantie. De nulhypothese wordt verworpen en dus is bij beide variabelen de data niet (volledig) normaal verdeeld. Het is daarom van belang dat er voorzichtig wordt omgegaan met gegeneraliseerde uitspraken over de uitkomst van de herhaalde metingen.

De assumpties van onafhankelijkheid, lineariteit, homoscedasticiteit en normaliteit worden bij de regressieanalyse gecontroleerd. Hierdoor worden eventuele uitbijters gedetecteerd, welke van (grote) invloed kunnen zijn op de hellingen van de regressieanalyse.

Iedereen die in de periode waarin dit onderzoek plaatsvond door studenten bij WIJS werden geholpen, hadden evenveel kans om respondent van dit onderzoek te zijn. Mensen die niet door studenten bij WIJS werden geholpen werden niet als respondent in dit onderzoek meegenomen. Er was dus niet volledig sprake van een random selectieprocedure. Echter ligt de focus van dit onderzoek op inwoners die door studenten van WIJS zijn geholpen met verschillende vraagstukken en niet daarbuiten. Toch is mogelijk de assumptie deels geschonden, omdat er misschien overlap is in de student door wie de inwoners zijn geholpen. Persoonlijkheid van de student speelt hierbij een rol, waarvan de inwoners afhankelijk zijn. Er kan in dit onderzoek dus worden gesproken over deels onafhankelijkheid van de steekproef.

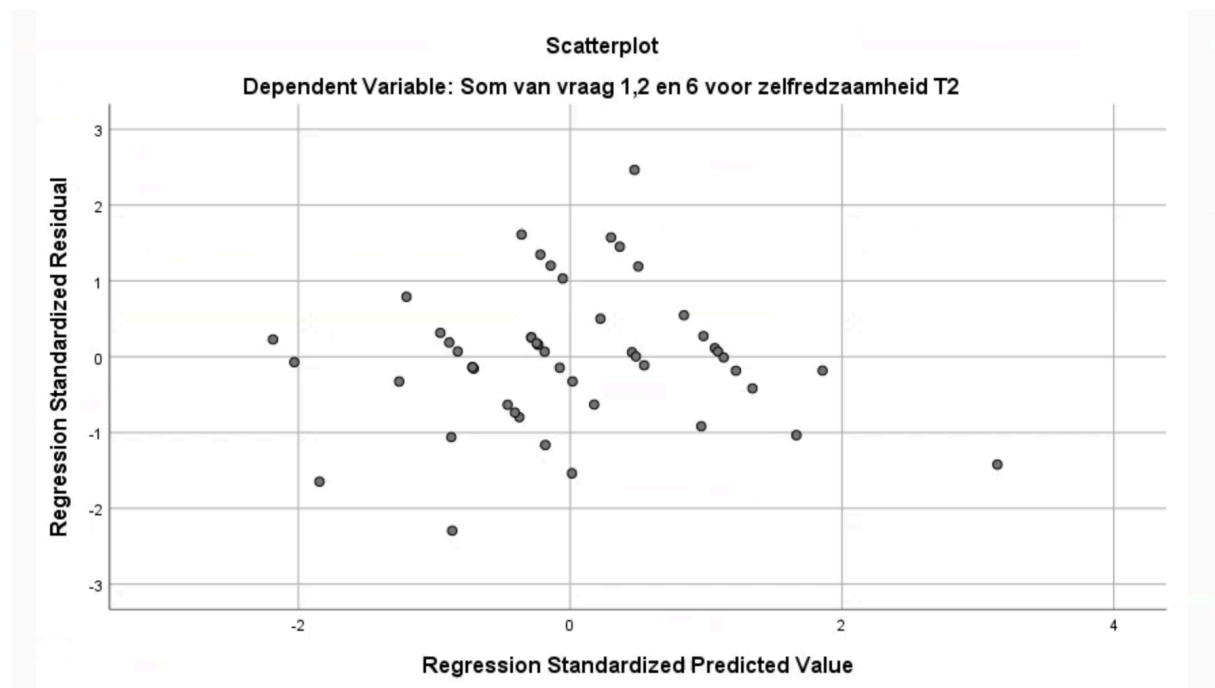
De figuur hieronder (figuur 5) geeft de residuen-plot weer met op de horizontale (x) as de gestandaardiseerde voorspelde waarde en op verticale (y) as de gestandaardiseerde residuen van deze waarden. De gemiddelde score op y lijkt gelijk te zijn aan 0. Gegeven de waarde van x, lijken evenveel waarden boven als onder de nullijn op y te zijn. Er lijkt hierdoor sprake te zijn van lineariteit. Van een geheel willekeurige puntenwolk is echter geen sprake in de residuen-plot. Er is daarom niet volledig aan de assumptie van lineariteit voldaan. Doordat er

sprake is van een lichte schending van de lineariteitsassumptie, is de kans groter dat het gebruikte lineaire model minder goed is in het voorspellen van de geschatte coëfficiënten, waardoor deze mogelijk minder betrouwbaar zijn. Mogelijk is er sprake van een ander verband dan een lineair verband. Daarom is voorzichtigheid geboden om uitspraken te doen buiten de respondenten van dit onderzoek.

Homoscedasticiteit wordt in dit onderzoek ook middels onderstaande residuen-plot gecontroleerd (figuur 5). De spreiding rond het gemiddelde van de residuen (de nullijn) lijkt gelijk te zijn. Zowel boven als onder deze nullijn liggen ongeveer evenveel punten. Hierdoor is in dit onderzoek voldaan aan de homoscedasticiteitsassumptie.

Figuur 5

Residuen-plot zelfredzaamheid T2

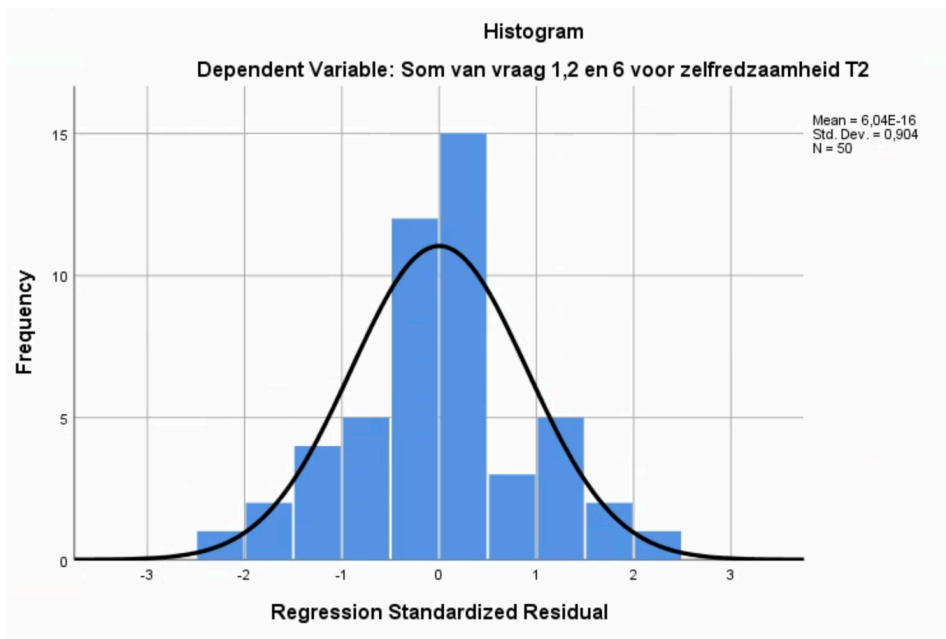
De normaliteitsassumptie werd al middels de Kolmogorov-Smirnov test berekend en kan daarnaast worden gecontroleerd met onderstaande histogram (figuur 6) en PP-plot (figuur 7). Er is sprake van normaliteit wanneer er een normale verdeling is in het histogram en de geobserveerde residuen tegenover verwachte aantallen van residuen de diagonale normaallijn volgen. In het histogram is te zien dat de verdeling van de resiuden licht afwijkt van de normaalcurve. Dit wordt ondersteund door de PP-plot, waarin de resiuden in een dubbele S-vorm van de normaallijn afwijken. De normaliteitsassumptie wordt in dit onderzoek

dus licht geschonden. De schending van deze assumptie betekent dat de kans groter is dat p-waardes verkeerd worden geschat, waardoor voorzichtig om moet worden gegaan met het trekken van conclusies.

Met behulp van onderstaand histogram (figuur 6) en PP-plot (figuur 7) kunnen eventuele uitbijter worden gedetecteerd die een grote invloed op de analyses kunnen hebben. Uit beide figuren komen geen duidelijke 'extreme' waarden naar voren.

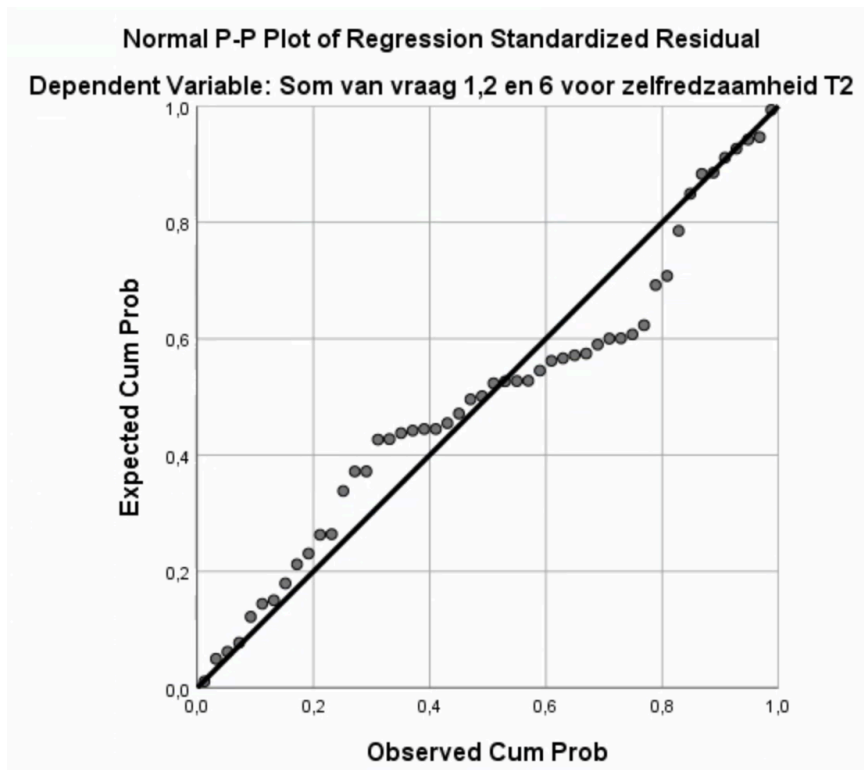
Figuur 6

Histogram met normaliteitscurve zelfredzaamheid T2

Figuur 7

PP-plot zelfredzaamheid T2

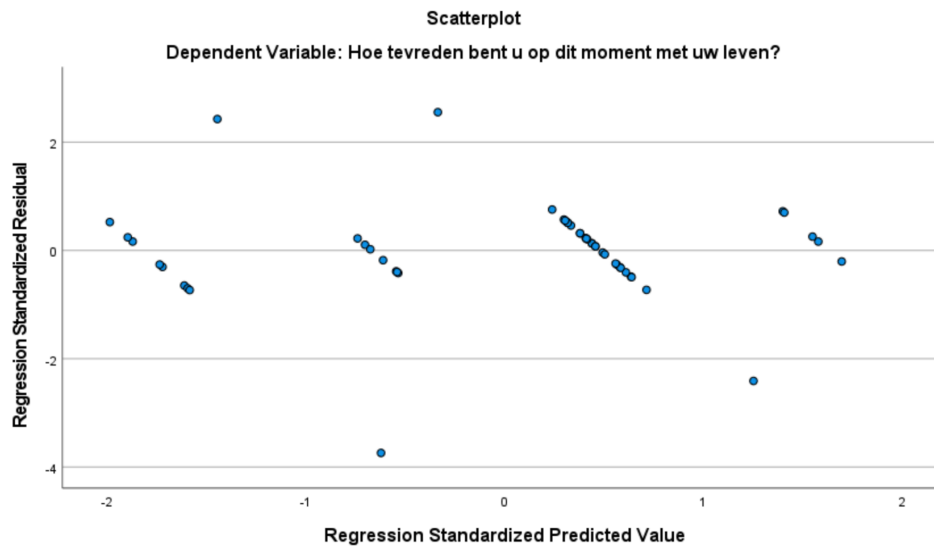

Figuur 8 hieronder geeft de residuen-plot van welzijn op T2 weer, met op de x-as de gestandaardiseerde voorspelde waarde en op de y-as de gestandaardiseerde residuen van deze waarden. Er lijkt wel sprake te zijn van een gemiddelde y-score van 0, omdat er ongeveer evenveel waarden boven als onder deze 0-lijn liggen. Echter, van een willekeurige puntenwolk is geen sprake en daarom wordt niet volledig aan de lineariteitsassumptie voldaan. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er sprake is van een niet-lineair verband en de kans is groter dat het lineaire model de geschatte coëfficiënten in de regressieanalyse minder goed voorspelt. Ook hier is voorzichtigheid geboden om uitspraken te doen over de respondenten in dit onderzoek.

Met behulp van dezelfde plot (figuur 8) wordt ook de assumptie van homoscedasticiteit gecontroleerd. Er lijkt sprake te zijn van een gelijke spreiding van standaarddeviaties van de gestandaardiseerde residuen. Zowel boven als onder de nullijn liggen ongeveer evenveel punten. Aan deze assumptie wordt in dit onderzoek voldaan.

Figuur 8

Residuen-plot welzijn T2

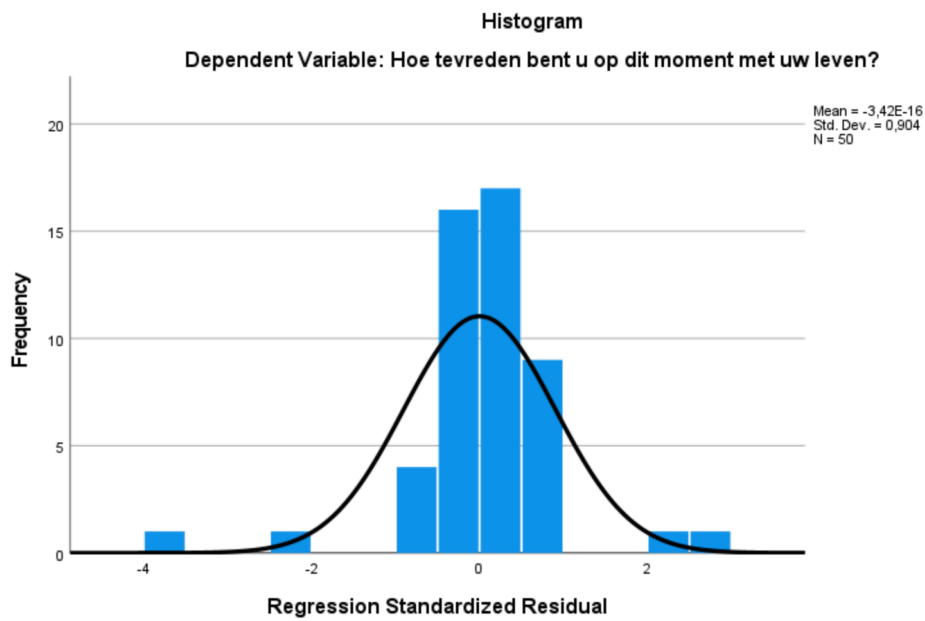
Evenals de normaliteitsassumptie van zelfredzaamheid, werd de normaliteitsassumptie berekend met de Kolmogorov-Smirnov test. Hieruit bleek dat er geen sprake was van een normale verdeling en dit wordt ondersteund door zowel het histogram (figuur 9) als PP-plot (figuur 10). In het histogram is te zien dat de verdeling van residuen niet de normaallijn volgt. De PP-plot laat een dubbele S-vorm zien die afwijkt van de normaallijn. De normaliteitsassumptie wordt geschonden, waardoor p-waarden mogelijk verkeerd worden geschat. Er moet daarom voorzichtig worden omgegaan met het trekken van conclusies.

Om eventuele uitbijter te detecteren kan worden gekeken naar het histogram en de PP-plot (figuur 9- en 10). Zowel in het histogram is in de PP-plot wijken 4 punten in de data af. Zoals te zien in de descriptieve data, is de gemiddelde score op welzijn op beide meetmomenten gelijk. De 4 punten in de data zijn gecontroleerd. Hieruit blijkt dat dit respondenten zijn die mogelijk als een van de weinigen afwijken van het gemiddelde van welzijn. Deze waarden wijken af, maar zijn belangrijk om mee te nemen in de analyses en worden daarom niet als 'extreem' meegenomen.

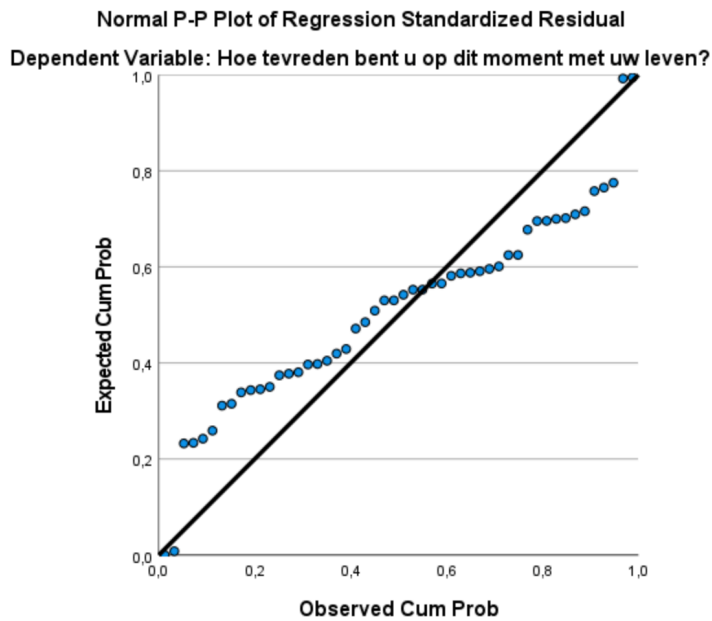
Figuur 9

Histogram met normaliteitscurve welzijn T2

Figuur 10

PP-plot welzijn T2

7.6.4 Repeated measures

Voor de eerste en derde hypothese in dit onderzoek is gebruik gemaakt van de herhaalde metingen methode. Deze analysemethode maakt gebruik van de scores van de scores die herhaaldelijk zijn gemeten, in dit geval op twee meetmomenten. Door deze twee momenten met elkaar te vergelijken, kan eventuele groei in zelfredzaamheid en welzijn worden aangetoond.

De herhaalde metingen voor zelfredzaamheid is met de volgende syntaxcode uitgevoerd:

```
GLM SomscoreZelfredzaamheidT1 SomscoreZelfredzaamheidT2
```

```
/WSFACTOR=zelfredzaamheid 2 REPEATED
```

```
/METHOD=SSTYPE(3)
```

```
/PLOT=PROFILE(zelfredzaamheid) TYPE=LINE ERRORBAR=NO MEANREFERENCE=NO YAXIS=AUTO
```

```
/PRINT=DESCRIPTIVE ETASQ HOMOGENEITY
```

```
/CRITERIA=ALPHA(.05)
```

```
/WSDSIGN=zelfredzaamheid.
```

Hieruit volgde de volgende output:

Tabel 34

Output Tests of Within-Subjects Effects van zelfredzaamheid

Tests of Within-Subjects Effects							
Measure: MEASURE_1							
Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
zelfredzaamheid	Sphericity Assumed	12,960	1	12,960	31,689	,000	,393
	Greenhouse-Geisser	12,960	1,000	12,960	31,689	,000	,393
	Huynh-Feldt	12,960	1,000	12,960	31,689	,000	,393
	Lower-bound	12,960	1,000	12,960	31,689	,000	,393
Error(zelfredzaamheid)	Sphericity Assumed	20,040	49	,409			
	Greenhouse-Geisser	20,040	49,000	,409			
	Huynh-Feldt	20,040	49,000	,409			
	Lower-bound	20,040	49,000	,409			

Tabel 35

Output Tests of Between-Subjects Effects van zelfredzaamheid

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	4880,720	1	4880,720	1916,615	,000	,975
Error	124,780	49	2,547			

De herhaalde metingen voor welzijn is met de volgende syntaxcode uitgevoerd:

GLM WelzijnT1 WelzijnT2

/WSFACTOR=welzijn 2 REPEATED

/METHOD=SSTYPE(3)

/PLOT=PROFILE(welzijn) TYPE=LINE ERRORBAR=NO MEANREFERENCE=NO YAXIS=AUTO

/PRINT=DESCRIPTIVE ETASQ HOMOGENEITY

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/WSDESIGN=welzijn.

Hieruit volgde de volgende output:

Tabel 36

Output Tests of Within-Subjects Effects van welzijn

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
welzijn	Sphericity Assumed	,000	1	,000	,000	1,000	,000
	Greenhouse-Geisser	,000	1,000	,000	,000	1,000	,000
	Huynh-Feldt	,000	1,000	,000	,000	1,000	,000
	Lower-bound	,000	1,000	,000	,000	1,000	,000
Error(welzijn)	Sphericity Assumed	2,000	49	,041			
	Greenhouse-Geisser	2,000	49,000	,041			
	Huynh-Feldt	2,000	49,000	,041			
	Lower-bound	2,000	49,000	,041			

Tabel 37

Output Tests of Between-Subjects Effects van welzijn

Tests of Between-Subjects Effects						
Measure: MEASURE_1						
Transformed Variable: Average						
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	332,820	1	332,820	405,878	,000	,892
Error	40,180	49	,820			

7.6.5 Uitwerking effectgrootten

De effectgrootte voor het verschil in gemiddelden van zelfredzaamheid is op de volgende manier berekend:

Effectgrootte= verschil gemiddelden/ gemiddelde van de standaarddeviaties

$$\text{Effectgrootte} = (10,24 - 9,52) / ((1,58 + 1,73) / 2) = ,43$$

De effectgrootte voor het verschil in gemiddelden van welzijn is op de volgende manier berekend:

Effectgrootte= verschil gemiddelde/ gemiddelde van de standaarddeviaties

$$\text{Effectgrootte} = (2,58 - 2,58) / ((0,91 + 0,93) / 2) = 0$$

7.6.6 Regressieanalyse zelfredzaamheid

De regressieanalyse met zelfredzaamheid op T2 als afhankelijke variabele is per blok geschat. Hierbij wordt per blok een variabele aan het model toegevoegd. Hierdoor kan worden nagegaan wat het effect is op de regressieanalyse van een variabele en geeft meer informatie dan alleen een model met het totaal aan variabelen in één keer geschat. De regressieanalyse is geschat met de volgende syntaxcode:

```
REGRESSION
```

```
/MISSING LISTWISE
```

```
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
```

```
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
```

/NOORIGIN

/DEPENDENT SomscoreZelfredzaamheidT2

/METHOD=ENTER Opleiding Leeftijd Tevr_Soc_Cont Geslacht Nationaliteit Arbeid Uitkering

/METHOD=ENTER Gecentreerd_ZelfredzaamheidT1

/METHOD=ENTER Gecentreerd_Ervaren_Hulp

/METHOD=ENTER Interact_ZelfredzaamheidT1xErvaren_Hulp.

Hieruit volgt de volgende output:

Tabel 38

Geschatte blokken van de regressieanalyse met afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2

Variables Entered/Removed ^a			
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid? ^b	.	Enter
2	Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1 ^b	.	Enter
3	Gecentreerde variabele ervaren hulp ^b	.	Enter
4	Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

b. All requested variables entered.

Tabel 39

Model Summary regressieanalyse met als afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2

Model Summary									
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	,485 ^a	,235	,108	1,63677	,235	1,845	7	42	,104
2	,901 ^b	,812	,775	,82208	,576	125,492	1	41	,000
3	,904 ^c	,818	,777	,81885	,006	1,324	1	40	,257
4	,905 ^d	,820	,773	,82490	,002	,416	1	39	,523

a. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?

b. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1

c. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1, Gecentreerde variabele ervaren hulp

d. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1, Gecentreerde variabele ervaren hulp , Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp

Tabel 40

ANOVA-tabel regressieanalyse met als afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	34,602	7	4,943	1,845	,104 ^b
	Residual	112,518	42	2,679		
	Total	147,120	49			
2	Regression	119,411	8	14,926	22,086	,000 ^c
	Residual	27,709	41	,676		
	Total	147,120	49			
3	Regression	120,299	9	13,367	19,935	,000 ^d
	Residual	26,821	40	,671		
	Total	147,120	49			
4	Regression	120,582	10	12,058	17,721	,000 ^e
	Residual	26,538	39	,680		
	Total	147,120	49			

a. Dependent Variable: Som van vraag 1, 2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

b. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?

c. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1

d. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1, Gecentreerde variabele ervaren hulp

e. Predictors: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1, Gecentreerde variabele ervaren hulp , Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp

Tabel 41

Regressieanalyse met zelfredzaamheid op T2 als afhankelijke variabele

		Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	11,433	1,556		7,346	,000	8,292	14,574		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	,019	,314	,008	,060	,953	-,614	,652	,956	1,047
	Wat is uw leeftijd?	-,027	,018	-,243	-1,517	,137	-,063	,009	,708	1,412
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,352	,287	,169	1,228	,226	-,226	,931	,967	1,034
	Wat is uw geslacht?	,269	,528	,077	,509	,614	-,797	1,334	,801	1,249
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,074	,514	-,021	-,144	,886	-1,111	,963	,861	1,162
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	-,078	,820	-,019	-,095	,925	-1,732	1,577	,437	2,287
	Heeft u op dit moment een uitkering?	-1,201	,835	-,307	-1,438	,158	-2,887	,485	,399	2,507
2	(Constant)	11,618	,782		14,859	,000	10,039	13,197		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	-,226	,159	-,099	-1,419	,164	-,547	,096	,938	1,067
	Wat is uw leeftijd?	-,023	,009	-,212	-2,629	,012	-,041	-,005	,708	1,413
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,188	,145	,090	1,299	,201	-,104	,480	,957	1,044
	Wat is uw geslacht?	,373	,265	,106	1,405	,168	-,163	,909	,800	1,250
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,191	,258	-,054	-,740	,464	-,713	,331	,860	1,163
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	-,076	,412	-,019	-,185	,854	-,908	,755	,437	2,287
	Heeft u op dit moment een uitkering?	-,316	,427	-,081	-,739	,464	-1,178	,547	,385	2,596
Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1	,888	,079	,810	11,202	,000	,728	1,048	,878	1,139	
3	(Constant)	11,649	,779		14,949	,000	10,074	13,224		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	-,237	,159	-,104	-1,493	,143	-,558	,084	,934	1,071
	Wat is uw leeftijd?	-,022	,009	-,196	-2,408	,021	-,040	-,003	,688	1,454
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,177	,145	,085	1,226	,227	-,115	,469	,953	1,049
	Wat is uw geslacht?	,240	,288	,069	,832	,410	-,343	,823	,672	1,488
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,186	,257	-,053	-,724	,473	-,707	,334	,859	1,164
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	-,112	,411	-,028	-,272	,787	-,943	,719	,435	2,300
	Heeft u op dit moment een uitkering?	-,327	,425	-,084	-,769	,446	-1,187	,533	,385	2,597
Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1	,884	,079	,807	11,186	,000	,724	1,044	,877	1,141	
Gecentreerde variabele ervaren hulp	,048	,042	,087	1,151	,257	-,036	,132	,806	1,240	
4	(Constant)	11,642	,785		14,829	,000	10,054	13,230		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	-,219	,162	-,096	-1,350	,185	-,547	,109	,907	1,103
	Wat is uw leeftijd?	-,022	,009	-,198	-2,414	,021	-,040	-,004	,687	1,456
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,168	,146	,080	1,146	,259	-,128	,464	,944	1,060
	Wat is uw geslacht?	,256	,292	,073	,880	,385	-,333	,846	,667	1,500
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,186	,259	-,053	-,717	,478	-,710	,338	,859	1,164
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	-,107	,414	-,027	-,259	,797	-,945	,731	,435	2,301
	Heeft u op dit moment een uitkering?	-,319	,429	-,082	-,744	,462	-1,186	,548	,385	2,599
	Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1	,886	,080	,808	11,120	,000	,725	1,047	,875	1,142
	Gecentreerde variabele ervaren hulp	,059	,045	,106	1,300	,201	-,033	,150	,697	1,435
Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp	-,017	,026	-,050	-,645	,523	-,070	,036	,770	1,298	

a. Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

Tabel 42

Tabel Excluded Variables en Collinearity Diagnostics regressieanalyse met als afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2

		Excluded Variables ^a				Collinearity Statistics			
Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Tolerance	VIF	Minimum Tolerance	
1	Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1	,810 ^b	11,202	,000	,868	,878	1,139	,385	
	Gecentreerde variabele ervaren hulp	,123 ^b	,817	,419	,127	,808	1,238	,399	
	Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp	,027 ^b	,184	,855	,029	,893	1,120	,399	
2	Gecentreerde variabele ervaren hulp	,087 ^c	1,151	,257	,179	,806	1,240	,385	
	Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp	-,013 ^c	-,177	,860	-,028	,891	1,122	,385	
3	Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp	-,050 ^d	-,645	,523	-,103	,770	1,298	,385	

a. Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

b. Predictors in the Model: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?

c. Predictors in the Model: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1

d. Predictors in the Model: (Constant), Heeft u op dit moment een uitkering?, Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?, Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?, Wat is uw geslacht?, In welk land bent u geboren? - Selected Choice, Wat is uw leeftijd?, Verricht u op dit moment betaalde arbeid?, Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1, Gecentreerde variabele ervaren hulp

De Variables Entered/Removed tabel (tabel 38) laat zien welke blokken met welke variabelen achterelkaar worden geschat. De model Summary tabel (tabel 39) laat een overzicht van de modellen die zijn geschat, zien. De adjusted R Square-waarde in deze tabel (welke ook in de resultatensectie staat) laat procentueel zien hoeveel variantie in zelfredzaamheid op T2 wordt verklaard. In de ANOVA-tabel (tabel 40) geeft de F-waarde aan of het model significant beter is in het voorspellen van zelfredzaamheid op T2 dan het model ervoor. De F-waarde is opgenomen in de resultaten. In de coefficients-tabel (tabel 41) worden de constanten, hellingen met standaardfout en significantie per model weergegeven. Deze zijn ook opgenomen en geïnterpreteerd in de resultatensectie. De laatste tabel 'Excluded Variables en Collinearity Diagnostics' (tabel 42) geeft de samenhang tussen alle variabelen weer en laat zien of er sprake is van multicollineariteit. Multicollineariteit wordt met de VIF-waarde in de resultatensectie opgenomen en besproken. Een grote samenhang kan mogelijk van invloed zijn op de coëfficiënten van de modellen in de regressieanalyse, waardoor deze minder betrouwbaar zijn. Wanneer een VIF-factor een hogere waarde aangeeft dan 4, is er mogelijk sprake van multicollineariteit, een grote samenhang. De laatste kolom in de coëfficiëntentabel (tabel 41) en de tabel Excluded Variables en Collinearity Diagnostics (tabel 42) laten zien dat geen van de variabelen een grotere VIF-waarde heeft dan 4. In de regressieanalyse is dus geen sprake van multicollineariteit.

7.6.7 Uitwerking interactieterm regressieanalyse zelfredzaamheid

1 standaarddeviatie ($SD= 3,12$) boven het gemiddelde ($M= 44,80$)= 47,92

Zelfredzaamheid T2= $11,642 + 0,168 * \text{tevredenheid sociale contacten} - 0,219 * \text{opleiding} - 0,022 * \text{leeftijd} + 0,256 * \text{geslacht} - 0,186 * \text{nationaliteit} - 0,107 * \text{arbeid} - 0,319 * \text{uitkering} + 0,886 * \text{zelfredzaamheid T1} + 0,059 * \text{tevredenheid ervaren hulp} - 0,017 (\text{zelfredzaamheid T1} * \text{tevredenheid ervaren hulp})$

Zelfredzaamheid T2= $11,642 + 0,168 * 3 - 0,219 * 2 - 0,022 * 52,72 + 0,256 * 0 - 0,186 * 0 - 0,107 * 0 - 0,319 * 0 + 0,886 * \text{zelfredzaamheid T1} + 0,059 * 47,92 - 0,017 (\text{zelfredzaamheid T1} * 47,92)$

Zelfredzaamheid T2= $11,642 + 0,504 - 0,438 - 1,15984 + 0,886 * \text{zelfredzaamheid T1} + 2,82728 - 0,81464 * \text{zelfredzaamheid T1}$

Zelfredzaamheid T2 = $13,37544 - 0,07136 * \text{zelfredzaamheid T1}$

1 standaarddeviatie ($SD= 3,12$) onder het gemiddelde ($M= 44,80$)= 41,68

Zelfredzaamheid T2= $11,642 + 0,168 * \text{tevredenheid sociale contacten} - 0,219 * \text{opleiding} - 0,022 * \text{leeftijd} + 0,256 * \text{geslacht} - 0,186 * \text{nationaliteit} - 0,107 * \text{arbeid} - 0,319 * \text{uitkering} + 0,886 * \text{zelfredzaamheid T1} + 0,059 * \text{tevredenheid ervaren hulp} - 0,017 (\text{zelfredzaamheid T1} * \text{tevredenheid ervaren hulp})$

Zelfredzaamheid T2= $11,642 + 0,168 * 3 - 0,219 * 2 - 0,022 * 52,72 + 0,256 * 0 - 0,186 * 0 - 0,107 * 0 - 0,319 * 0 + 0,886 * \text{zelfredzaamheid T1} + 0,059 * 41,68 - 0,017 (\text{zelfredzaamheid T1} * 41,68)$

Zelfredzaamheid T2= $11,642 + 0,504 - 0,438 - 1,15984 + 0,886 * \text{zelfredzaamheid T1} + 2,45912 - 0,70856 * \text{zelfredzaamheid T1}$

Zelfredzaamheid T2= $13,00732 + 0,17744 * \text{zelfredzaamheid T1}$

7.7 Sensitiviteitsanalyses

7.7.1 sensitiviteitsanalyse uitbijters

Om uitbijters nauwkeurig te detecteren in de verzamelde data voor de regressieanalyse van zelfredzaamheid, wordt gebruik gemaakt van de volgende benaderingen: gestandaardiseerde residuen, leverage waarde, DFBETA-waarde, DFFIT-waarde en de Cook's distance.

Van een uitbijter bij de benadering van gestandaardiseerde residuen is sprake wanneer deze 3 (-3 en +3) standaarddeviaties afligt van het gemiddelde (0). Er zijn geen respondenten die een gestandaardiseerde residuen waarde hoger of lager dan -3 en 3 hebben dus volgens deze benadering zijn er dus geen uitbijters.

De leverage-waarde is de volgende benadering om mogelijke uitbijters te detecteren. De leverage-waarde is een maat die de invloed van de individuele score heeft op de regressieanalyse en wordt berekend met de formule $(3 \cdot p)/n$. De p in deze formule staat voor het aantal parameters, 11 in dit geval. De n staat voor de omvang van de steekproef in dit onderzoek; 50. Een score wordt als uitbijter gezien als de leverage-waarde groter is dan $(3 \cdot 11)/50 = 0,66$. Ook bij deze benadering worden geen uitbijters gedetecteerd.

De DFBETA-waarde laat zien hoe groot het effect is op de geschatte hellingen van de regressieanalyse wanneer deze waarde wordt weggelaten. Vanzelfsprekend geeft een hogere DFBETA-waarde een grotere invloed aan. De DFBETA-waarde wordt berekend met de formule $2/\sqrt{n}$. Waarden groter dan $2/\sqrt{50} = 0,283$ worden als uitbijter beschouwd. Van de in totaal 50 respondenten worden met deze benadering 2 respondenten als uitbijter beschouwd.

De DFFIT-waarde laat het verschil zien in de afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2, wanneer een respondent wordt verwijderd uit de database. Ook hier betekent een hogere DFFIT-waarde een grotere invloed. De DFFIT-waarde wordt berekend met de formule $2 \cdot \sqrt{p/n}$, waarbij p het aantal parameters is en n de steekproefomvang. Waarden groter dan $2 \cdot \sqrt{11/50} = 0,938$ worden gezien als uitbijters. De hoogste DFFIT-waarde van een respondent in de database is 0,655 en dus worden er met deze benadering geen uitbijters gedetecteerd.

De laatste methode om uitbijters te detecteren is de Cook's distance. Ook deze methode laat zien wat het effect is op de regressievergelijking na verwijderen van scores van respondenten. Ook hier betekent een hogere score een grotere invloed op de regressievergelijking. De Cook's distance wordt berekend met de formule $4/n$. Wanneer een waarde van een respondent groter is dan $4/50 = 0,08$, wordt deze volgens de Cook's distance

methode gezien als uitbijter. Van de in totaal 50 respondenten, worden 7 respondenten volgens deze methode als uitbijter gedetecteerd. 2 van de 7 uitbijters werden bij de DFBETA-methode ook al als uitbijter aangemerkt.

Om tijdelijk de 7 gedetecteerde uitbijters te verwijderen uit de database en opnieuw de regressieanalyse uit te voeren, is een nieuwe variabele aangemaakt. Zo kunnen de uitbijters gemakkelijk worden geselecteerd en tijdelijk worden verwijderd. Deze dummievariabele geeft aan dat wanneer een respondent een 0 scoort op deze variabele, de respondent geen uitbijter is. De score 1 geeft een uitbijter aan. Door de regressievergelijking opnieuw uit te voeren met alleen de respondenten die een score 0 hebben op de nieuwe variabele, kan de invloed van deze 7 uitbijters worden bekeken. Het selecteren van de 'niet-uitbijters' en het opnieuw uitvoeren van de regressieanalyse is gedaan met de volgende syntax:

```
COMPUTE filter_$=(Uitbijter = 0).
```

```
VARIABLE LABELS filter_$ 'Uitbijter = 0 (FILTER)'.  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
FILTER BY filter_$.  
EXECUTE.
```

```
REGRESSION
```

```
  /MISSING LISTWISE
```

```
  /STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
```

```
  /CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
```

```
  /NOORIGIN
```

```
  /DEPENDENT SomscoreZelfredzaamheidT2
```

```
  /METHOD=ENTER Opleiding Leeftijd Tevr_Soc_Cont Geslacht Nationaliteit Arbeid Uitkering
```

```
  /METHOD=ENTER Gecentreerd_ZelfredzaamheidT1
```

```
  /METHOD=ENTER Gecentreerd_Ervaren_Hulp
```

```
  /METHOD=ENTER Interact_ZelfredzaamheidT1xErvaren_Hulp.
```

Hieronder zijn de modellen van de regressievergelijking (tabel 44) zonder de 7 respondenten weergegeven (n=43). De modellen veranderen niet veel, de coëfficiënten in de modellen laten

geen grote verschillen zien ten opzichte van de modellen in de oorspronkelijke regressieanalyse. De constantes in de modellen dalen licht, de coëfficiënten van de onafhankelijke variabele, moderator en de interactieterm veranderen nauwelijks. Echter, opvallend is de verandering van een negatieve naar een positieve coëfficiënt bij de variabelen arbeid en uitkering. Hierbij is er ook een verandering in VIF-factoren bij beide variabelen. Deze zijn bij beide enorm omhooggegaan en hoger dan de gestelde waarde 4, waardoor de kans groter is op multicollineariteit tussen de variabelen. De uitbijters zijn dus niet van grote invloed op de regressieanalyse, los van een verandering op twee controlevariabelen en worden daarom opgenomen in de regressieanalyse.

Tabel 44

Regressieanalyse zonder uitbijters met als afhankelijke variabele zelfredzaamheid op T2

		Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	9,074	2,199		4,127	,000	4,611	13,538		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	,365	,302	,182	1,211	,234	-,247	,977	,978	1,023
	Wat is uw leeftijd?	-,038	,020	-,345	-1,869	,070	-,078	,003	,645	1,551
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,281	,311	,139	,904	,372	-,351	,913	,933	1,071
	Wat is uw geslacht?	,488	,530	,160	,920	,364	-,588	1,565	,728	1,374
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,238	,505	-,077	-,471	,641	-1,264	,788	,827	1,209
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	1,821	1,594	,508	1,142	,261	-1,416	5,058	,111	8,988
	Heeft u op dit moment een uitkering?	1,121	1,690	,301	,663	,512	-2,311	4,553	,107	9,368
	2	(Constant)	10,509	,912		11,520	,000	8,655	12,363	
Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?		-,063	,128	-,031	-,492	,626	-,324	,198	,915	1,093
Wat is uw leeftijd?		-,026	,008	-,242	-3,166	,003	-,043	-,009	,638	1,567
Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?		,310	,128	,153	2,421	,021	,050	,571	,933	1,072
Wat is uw geslacht?		,471	,218	,154	2,157	,038	,027	,915	,728	1,374
In welk land bent u geboren? - Selected Choice		-,119	,208	-,038	-,570	,573	-,542	,305	,826	1,211
Verricht u op dit moment betaalde arbeid?		,061	,670	,017	,091	,928	-1,301	1,423	,107	9,363
Heeft u op dit moment een uitkering?		,111	,701	,030	,158	,875	-1,313	1,534	,105	9,483
Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1		,899	,069	,880	13,126	,000	,760	1,039	,829	1,206
3	(Constant)	10,586	,896		11,811	,000	8,762	12,409		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	-,075	,126	-,037	-,594	,557	-,332	,182	,911	1,097
	Wat is uw leeftijd?	-,024	,008	-,224	-2,950	,006	-,041	-,008	,622	1,606
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,301	,126	,148	2,392	,023	,045	,557	,931	1,074
	Wat is uw geslacht?	,331	,233	,108	1,420	,165	-,143	,805	,615	1,626
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,117	,204	-,038	-,570	,572	-,532	,299	,826	1,211
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	-,032	,660	-,009	-,048	,962	-1,375	1,312	,106	9,443
	Heeft u op dit moment een uitkering?	,042	,689	,011	,060	,952	-1,359	1,443	,105	9,524
	Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1	,893	,067	,874	13,270	,000	,756	1,030	,826	1,210
Gecentreerde variabele ervaren hulp	,047	,031	,101	1,528	,136	-,016	,109	,821	1,218	
4	(Constant)	10,583	,906		11,679	,000	8,737	12,428		
	Wat is de hoogste opleiding die u met een diploma heeft afgerond?	-,066	,129	-,033	-,510	,613	-,328	,197	,895	1,118
	Wat is uw leeftijd?	-,025	,008	-,229	-2,962	,006	-,042	-,008	,612	1,635
	Hoe tevreden bent u in het algemeen met uw sociale contacten?	,300	,127	,148	2,357	,025	,041	,560	,931	1,074
	Wat is uw geslacht?	,349	,238	,114	1,466	,152	-,136	,834	,603	1,659
	In welk land bent u geboren? - Selected Choice	-,117	,207	-,038	-,565	,576	-,538	,304	,826	1,211
	Verricht u op dit moment betaalde arbeid?	-,021	,668	-,006	-,032	,975	-1,382	1,339	,106	9,450
	Heeft u op dit moment een uitkering?	,057	,697	,015	,082	,935	-1,362	1,476	,105	9,540
	Gecentreerde variabele Zelfredzaamheid op T1	,897	,068	,878	13,119	,000	,758	1,036	,819	1,220
	Gecentreerde variabele ervaren hulp	,053	,033	,115	1,602	,119	-,014	,121	,714	1,401
	Interactie tussen zelfredzaamheid op T1 en ervaren hulp	-,010	,020	-,037	-,532	,598	-,051	,030	,757	1,321

a. Dependent Variable: Som van vraag 1,2 en 6 voor zelfredzaamheid T2

7.7.2 Sensitiviteitsanalyse verschilscore zelfredzaamheid

Om na te gaan of de verkregen resultaten niet afhangen van de gebruikte methode, is een tweede regressieanalyse uitgevoerd. In deze regressieanalyse is de verschilscore van zelfredzaamheid als afhankelijke variabele opgenomen en wordt voorspeld uit de onafhankelijke variabele tevredenheid van de ervaren hulp.

In tabel 45 staan de coëfficiënten met de standaarddeviaties en p-waarden die zijn geschat met behulp van de regressieanalyse voor de verschilscore op zelfredzaamheid. Het aantal respondenten bestaat bij elk model uit 50 personen. Het eerste model voorspelt de verschilscore van zelfredzaamheid uit de controlevariabelen, waarbij de adjusted R^2 0,154 is. Dit houdt in dat 15,4% van de variantie in de verschilscore op zelfredzaamheid kan worden verklaard met dit eerste model. De F-change waarde van het eerste model is 2,276 en significant ($F(1,42) = 2,276$; $p = 0,047$). Het eerste model verklaart dus significant meer variantie in de verschilscore in zelfredzaamheid dan een model zonder de controlevariabelen. Afgezien van de constante en de helling van leeftijd zijn geen van de hellingen significant.

Aan het tweede model van de regressieanalyse met de verschilscore in zelfredzaamheid als afhankelijke variabele, werd de onafhankelijke variabele tevredenheid met de ervaren hulp van de studenten toegevoegd. Door toevoeging van deze variabele kan de tweede hypothese worden getoetst: *naarmate de inwoners meer tevreden zijn over de hulp van studenten, is de toename in zelfredzaamheid tijdens het WIJS-traject groter*. De geschatte helling van tevredenheid met de ervaren hulp in dit model is licht positief maar niet significant ($b = 0,045$; $p = 0,290$) en heeft een standaarddeviatie van 0,042. De spreiding rond het gemiddelde is dus groot. De helling betekent dat wanneer tevredenheid met de ervaren hulp van de studenten met een punt stijgt, de score voor het verschil tussen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2 met 0,045 punten stijgt, gecontroleerd voor de overige variabelen in model 2. Door het toevoegen van deze variabele wordt geen ondersteuning gevonden voor de tweede hypothese in dit onderzoek. In het tweede model is door toevoegen van de onafhankelijke variabele tevredenheid met de ervaren hulp de constante met 2 punten gedaald en is evenals in het eerste model niet significant. Alleen de controlevariabele leeftijd heeft in dit model een significante helling, welke negatief is ($b = -,021$; $p = 0,024$). Dit houdt in dat wanneer de score op leeftijd met een punt stijgt, de score van het verschil tussen zelfredzaamheid op T1 en zelfredzaamheid op T2 met 0,021 daalt, gecontroleerd voor de overige variabelen in het model. De adjusted R^2 in het tweede model is 0,157, wat inhoudt dat

met dit model 15,7% van de variantie in de verschillscore van zelfredzaamheid kan worden verklaard, iets meer dan in het eerste model. De F-change waarde in dit model is 1,151 en niet-significant ($F(1,41) = 1,151; p = 0,290$). Het tweede model, waaraan de onafhankelijke variabele tevredenheid met de ervaren hulp is toegevoegd, verklaart dus niet significant meer variantie in de verschillscore van zelfredzaamheid. De tweede hypothese wordt niet ondersteund door de data.

Tabel 45

Regressieanalyse met de verschillscore van zelfredzaamheid als afhankelijke variabele

	MODEL 1		MODEL 2		VIF
	B (SE)	p	B (SE)	p	
CONSTANTE	2,121 (0,791)	0,01	0,121 (2,025)	0,953	
TEVREDENHEID	0,167 (0,146)	0,257	0,156 (0,146)	0,290	1,039
SOCIALE CONTACTEN					
OPLEIDING 1= LAAG 2= MIDDEL 3= HOOG	-0,256 (0,159)	0,115	-0,268 (0,159)	0,1	1,052
LEEFTIJD	-0,023 (0,009)	0,014	-0,021 (0,009)	0,024	1,453
GESLACHT 0= MAN 1= VROUW	0,386 (0,268)	0,158	0,261 (0,292)	0,377	1,485
NATIONALITEIT 0= NEDERLANDS 1= NIET-NEDERLANDS	-0,206 (0,261)	0,435	-0,202 (0,261)	0,443	1,162
ARBEID 0= NEE 1= JA	-0,076 (0,417)	0,856	-0,110 (0,417)	0,794	2,300
UITKERING 0= NEE 1= JA	-0,204 (0,425)	0,634	-0,211 (0,424)	0,621	2,507
TEVREDENHEID			0,045 (0,042)	0,290	1,238
ERVAREN HULP					
ADJUSTED R²	0,154		0,157		
R²- CHANGE	0,275		0,020		
F- CHANGE	2,276	0,047	1,151	0,290	
N	50		50		